

АГУУЛГА

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1 Төслийн нэр.....	3
1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	3
1.3 Уурхайн дэд бүтэц	3
1.4 Уурхайн ажиллах горим.....	3
1.5 Усан хангамж	3
1.6 Цахилгаан хангамж.....	4
БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	5
2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газар зүйн нөхцөл.....	5
2.2 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч.....	6
2.3 Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлан нөмрөг	7
2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн гадаргын болон гүний ус	7
2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн байдал.....	8
БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН	10
3.1 Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	10
3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	10
3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	10
3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэлжлэх хугацаа, эрчим.....	11
БҮЛЭГ 4. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	14
БҮЛЭГ 5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	15
БҮЛЭГ 6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	21
БҮЛЭГ 6. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	22
БҮЛЭГ 7. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	23
БҮЛЭГ 8. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	23
БҮЛЭГ 9. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
БҮЛЭГ 10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	26
БҮЛЭГ 11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	28
11.1 Агаарын шинжилгээний дүн	28
11.2 Хөрсний шинжилгээний дүн.....	29
11.3 Усны шинжилгээний дүн.....	30
БҮЛЭГ 12. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	31
БҮЛЭГ 13. МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ	33

БИЧВЭР ДЭХ ХҮСНЭГТҮҮД

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	3
Хүснэгт 2. Байгууламжийн жагсаалт	3
Хүснэгт 3. Дизель генераторуудын үндсэн хэрэглэгчид	4
Хүснэгт 4. Магадлан жагсаах арга	12
Хүснэгт 5. БОМТ-ын 2025 оны нийт зардал	14
Хүснэгт 6. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	15
Хүснэгт 7. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	21
Хүснэгт 8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	22
Хүснэгт 9. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	24
Хүснэгт 10. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	26
Хүснэгт 11. Агаарын шинжилгээний хариунууд	28
Хүснэгт 12. Хөрсний шинжилгээний хариу	29
Хүснэгт 13. Усны шинжилгээний хариунууд.....	30
Хүснэгт 14. БОМТ-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга	31
Хүснэгт 15. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь.....	33

БИЧВЭР ДЭХ ЗУРГУУД

Зураг 1. Төслийн талбайн байрзүйн зураг	5
Зураг 2. Төслийн талбайн хөрсний зураг	6
Зураг 3. Төслийн талбайн зураг	6
Зураг 4. Төслийн талбайн ургамалжилтын зураг	7
Зураг 5. Төслийн гадаргын усны зураг	7
Зураг 6. Төслийн гүний усны зураг.....	8
Зураг 7. Төсөл хэрэгжих талбай орчмын хөрсөн бүрхэвч.....	10
Зураг 8. Нөлөөллийн эрчим.....	13
Зураг 9. Тэмдэг, тэмдэглэгээ	20
Зураг 10. Техникийн нөхөн сэргээлт хийх төлөвлөгөө болон хийгдэж буй байдал	21

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дэвсгэрт орших “Баруун Харгант” алтны шороон ордыг ашиглах төсөл.

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч	“Би Эс Ай” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	90190913029
Регистрийн дугаар	5035503
Хаяг	Монгол, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Энхтайвны өргөн чөлөө, 12/1, 16 тоот.
Утас	99113968

Ил уурхайн хүчин чадал: Баруун Харганат алтны шороон ордоос жилд 37.97 мян.м³ элс олборлох хүчин чадал бүхий ил уурхайг ажиллуулахаар төлөвлөв. Нийт үйлдвэрлэлийн нөөц 63.87 мян.м³ элс байна. Төсөл боловсруулагчдын зүгээс MV-021465 тоот ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарах Баруун Харганат алтны шороон ордын нөөцийг ашиглалтын эхний 1-р жилд 37.97 мян.м³ элс, 2-р жилд 25.89 мян.м³ элс олборлохоор 2 жилийн хугацаанд төлөвлөв. Ашиглалтын хугацаанд 322.51 мян.м³ хөрс хуулж, 63.87 мян.м³ элс олборлож, шлихээр 34.24 кг, химийн цэврээр 32.97 кг алт олборлохоор байна.

1.3 Уурхайн дэд бүтэц

Уурхайн барилга байгууламж

Ажилчдын хотхон нэг дор 56 хүн байрлах ба нэг ээлжид 28 хүн 12 цагийн 2 ээлжээр байрлана. Ажилчид таваараа амьдрах ажилчдын байр, конторын байр, хувцас угаалгын газар, бие засах болон ажилчдын халуун усны газар, дизелийн байр, агуулах, харуулын байр зэрэг барилга байгууламжууд байна. Агуулах, түлшний агуулах зэрэг байгууламжууд байна.

Хүснэгт 2. Байгууламжийн жагсаалт

№	Барилга байгууламж	Төрөл	Тоо
1	Дизелийн байр	сэндвич	1
2	Уурхайн хотхоны байр	контейнер	4
3	Цайны газар	контейнер	1
4	Халуун усны барилга	контейнер	1
5	Харуулын байр	сэндвич	1
	Түлшний агуулах		1
Хэсгийн дүн			9

1.4 Уурхайн ажиллах горим

Уурхайн ажиллах горимыг уурхайн хүчин чадал, жилд гүйцэтгэх уулын ажлын хэмжээ, хэрэглэгчдийн хэрэглээний хугацаанаас хамааруулан жилд 05 сараас 11 сар дуустал буюу 6 сарын хугацаанд Ил уурхай долоо хоногт амралтгүй 16 цагийн 2 ээлжээр ажиллана. Уурхайн жилд ажиллах хоног 180 хоног, буюу 2880 цаг ажиллана.

1.5 Усан хангамж

Унд ахуйн болон технологийн хэрэгцээний усыг уурхайд байрлах 2 худгаас хангана. Худгуудын нийлбэр ундарга бл/сек байна. Судалгааны талбайд хэрэглэгдэх усны хэрэгцээ нь:

- Унд, ахуйн хэрэгцээний ус
- Ногоон байгууламж усалгаа

- Замын усалгаа
- Үйлдвэрийн хэрэглээнд

Байгаль орчныг хамгаалах, цэвэр усны нөөцийг хэмнэх зорилгоор үйлдвэрийн технологийн усан хангамжид хэрэглэгдэх усыг хуримтлуулж, цэвэршүүлэх замаар эргүүлэн ашиглах юм.

1.6 Цахилгаан хангамж

Төслийн цахилгаан хангамжийн эх үүсвэрийг DENYO маркийн дизель генераторуудаар шийдвэрлэнэ. Баруун Харганатын алтны шороон ордод ажиллах дизель генераторуудын техникийн үзүүлэлтийг дараах хүснэгтүүдэд үзүүллээ.

Хүснэгт 3. Дизель генераторуудын үндсэн хэрэглэгчид

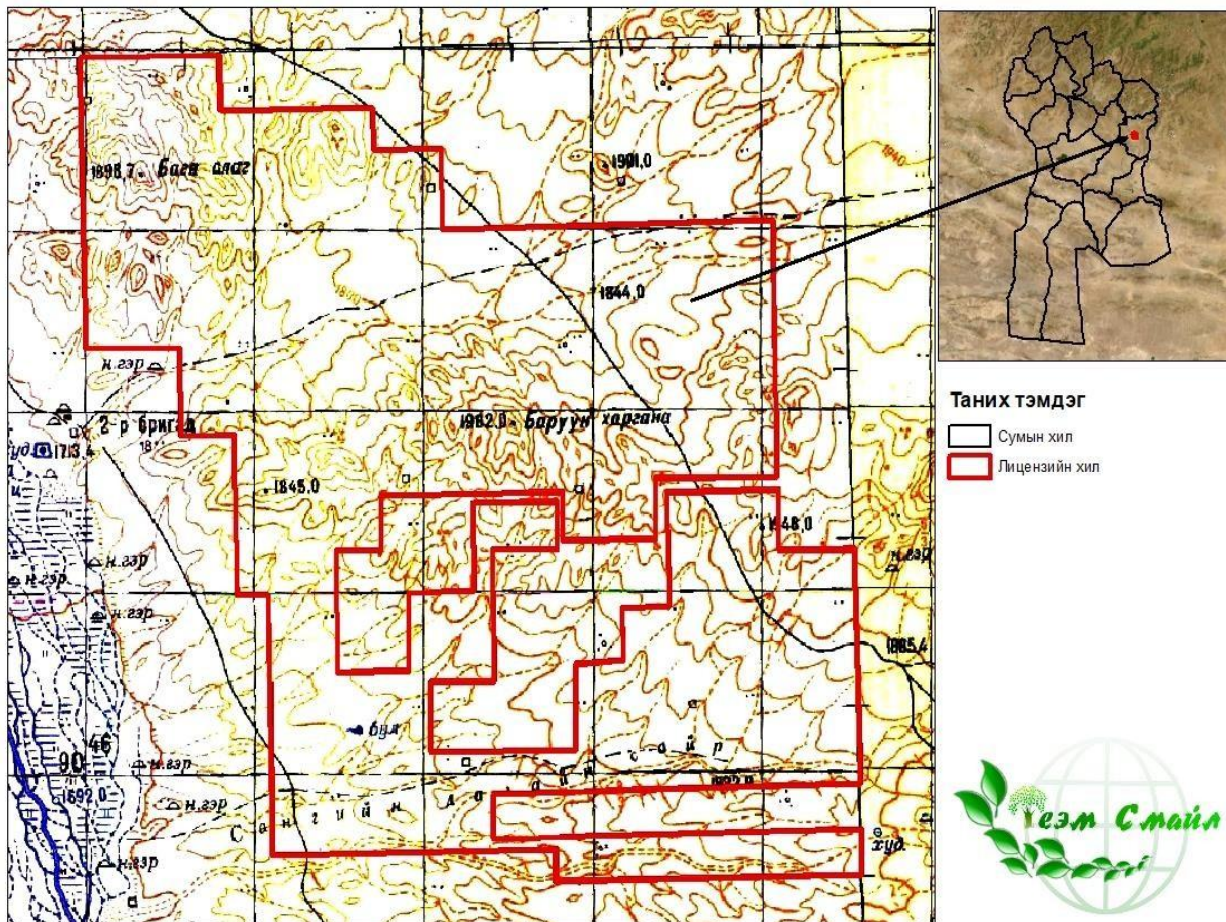
№	Үзүүлэлт	Дизель генераторын марк	Ажиллах тоо, ш
1	Ил уурхай угаан баяжуулах хэсэг	DENYO DCA 150USK	1
2	Ажилчдын хотхон, контор, засварын хэсэг	DENYO DCA 100ESI	1
3	Уурхайн гэрэлтүүлэг, Нөөцөд	DENYO DCA 150USK	1
Нийт		-	3

БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газар зүйн нөхцөл

Улаанбаатар хотоос 665 км, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт Түйн голын сав газарт байрлана. Баянхонгор аймгийн төвөөс 25 км, Өлзийт сумын төвөөс 14 км зайд байрлана.

Зураг 1. Төслийн талбайн байрзүйн зураг

Төслийн талбайн Физик газарзүй: Хэнтийн нуруу ба түүний гол салбаруудын тойрог нь Хэнтийн гол нуруу, Бага Хэнтий, Их Хэнтийн нуруу, тэдгээрийн томоохон салбаруудыг багтаана. Эндхийн үнэмлэхүй өндөр нь 2000-2500 метр бөгөөд хамгийн өндөр цэг нь Асралт Хайрхан юм. Хэнтийн нурууд ялангуяа Бага Хэнтийн нурууны хажуу нь хоорондоо адилгүй, хойт хажуу нь маш эгц бөгөөд урт, харин өмнө хажуу нь нэлээн налуувтар болно. Гэвч хоёулаа нураг асгаар бүрхээстэй байна. Хажуугийн дээд хэсэгт шаталсан хэдэн дэнж тодорхой үзэгдэнэ.

Уул, хотгорууд бүхий ландшафтын бүтцийн хувьд нэлээд нарийн төвөгтэй юм. Энд уулын ар, өвөр хажуугийн ойт хээр, уулын хуурай хээр, уулын ой, уулын хээрийн ландшафт алаглан тогтжээ.

Төсөл хэрэгжих орон нутгийн уур амьсгал:

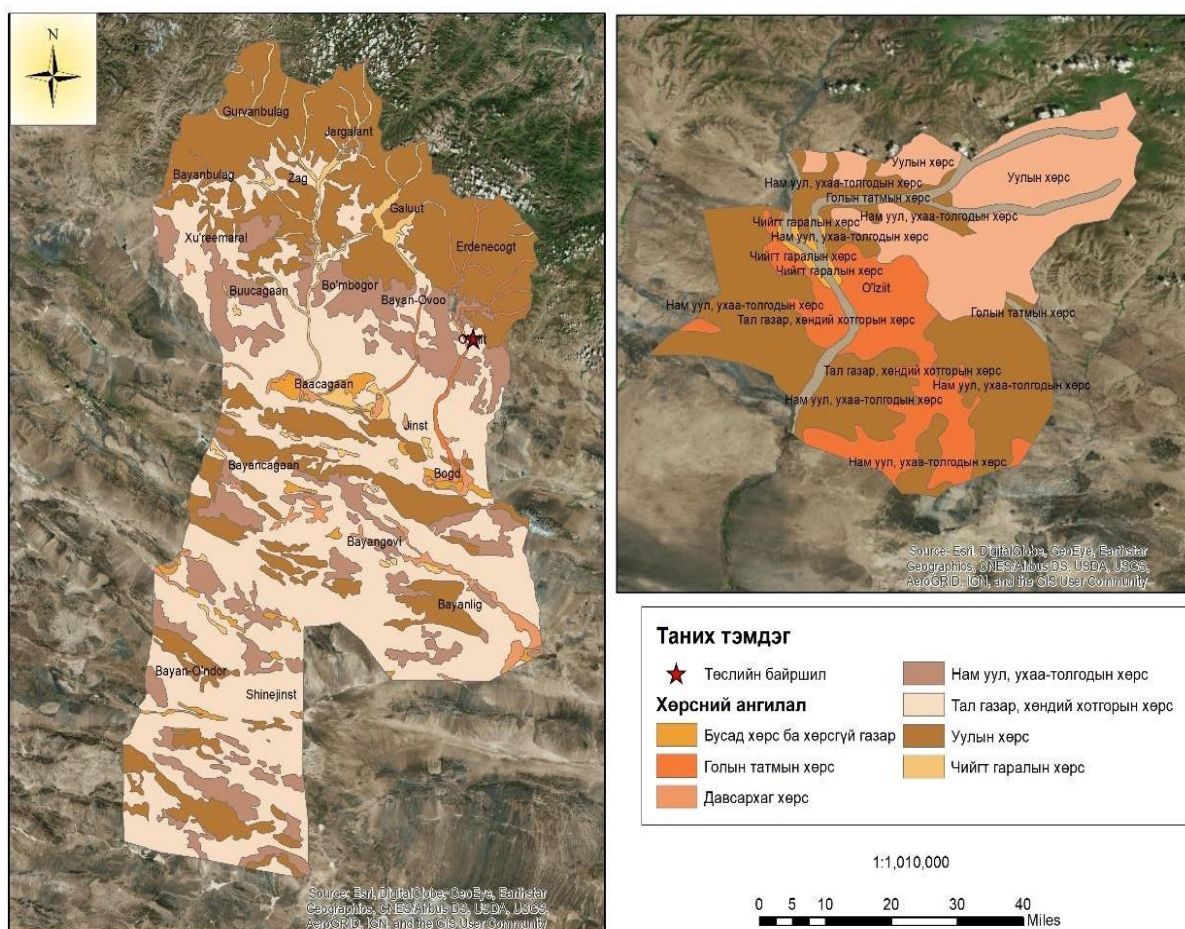
Төслийн талбай орчимд зуны улиралд эх газрын дулаан хуурай агаар зонхилдог. Иймээс орох хур тунадас ихэнхдээ аадар шинжтэй байдаг. Намар хур тунадас багасаж, цочир хүйтрэлт 8 дугаар сарын сүүлч, 9 дүгээр сарын эхээр ажиглагдсан 10 дугаар сарын сүүлч, 11 дүгээр сарын эхээр өвлийн нөхцөлдөө шилжин ордог.

Агаарын температур: Баянхонгор аймгийн нутаг нь хангай, тал хээр, говь хосолсон уудам дэлгэр нутагтай тул дулаан хүйтний хэлбэлзэл ихтэй сүүлийн жилүүдийн байдлаар нийт нутгаар жилийн дундаж агаарын температур дунджаар 2.00С дулаарсан хэдий ч улирлаар нь авч үзвэл: Ихэнх нутгаар өвлийн улиралд 1.4-өөс 2.5 градус, хавар зуны улиралд 0.2-оос 1.0 градусаар дулаарсан, нутгийн өмнөд хэсгээр өвлийн улиралд -0.2-оос -2.0 хүйтэрсэн хэдий ч зуны улиралд 2.0 градусаар дулаарч ажиглагдаж байна.

2.2 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь хөрс газарзүйн хувьд сав газрын хойт хэсэг нь Хэнтийн нурууны төв хэсгийн уулын тундрийн болон уулын нугын хөрсний тойрогт, нутгийн дунд болон түүнээс хойш хэсэг нь Хэнтийн нурууны зүүн ба баруун хэсгийн салбар уулсын уулын хар хүрэн ба хээрийн хар хүрэн хөрсний тойрогт, хэсэг нь хуурай хээрийн бүсийн ухаа гүвээт, уудам хөндийн хүрэн хөрсний тойрогт ордог.

Зураг 2. Төслийн талбайн хөрсний зураг

Төслийн талбайд нам уулсаар тогтворжсон, аллювийн нимгэн хурдаснаас бүрдсэн, сул хөгжилтэй хүрэн хөрс тохиолдоно. Энэ хэв шинжийн хөрс нь үе давхарга гүйцэд биш (А-АС), зузаан нь 25-30 см-ээс хэтрэхгүй байдаг онцлогтой. Нам өндөртэй уулс болон нөхцөлд тогтворжих бөгөөд түүний ялзмаг хуримтлалын (А) давхаргын доод хэсэгт 5-10 см нимгэн, сайр чулуу ихтэй, сийрэг сул тогтоцтой үе үүссэн байна. Ургамал нөмрөгийн бүрхэц нь 30-50% байна. Хөрсний чийгийн хангамж төдий л сайн биш, доод үе давхарга голдуу хуурай байна.

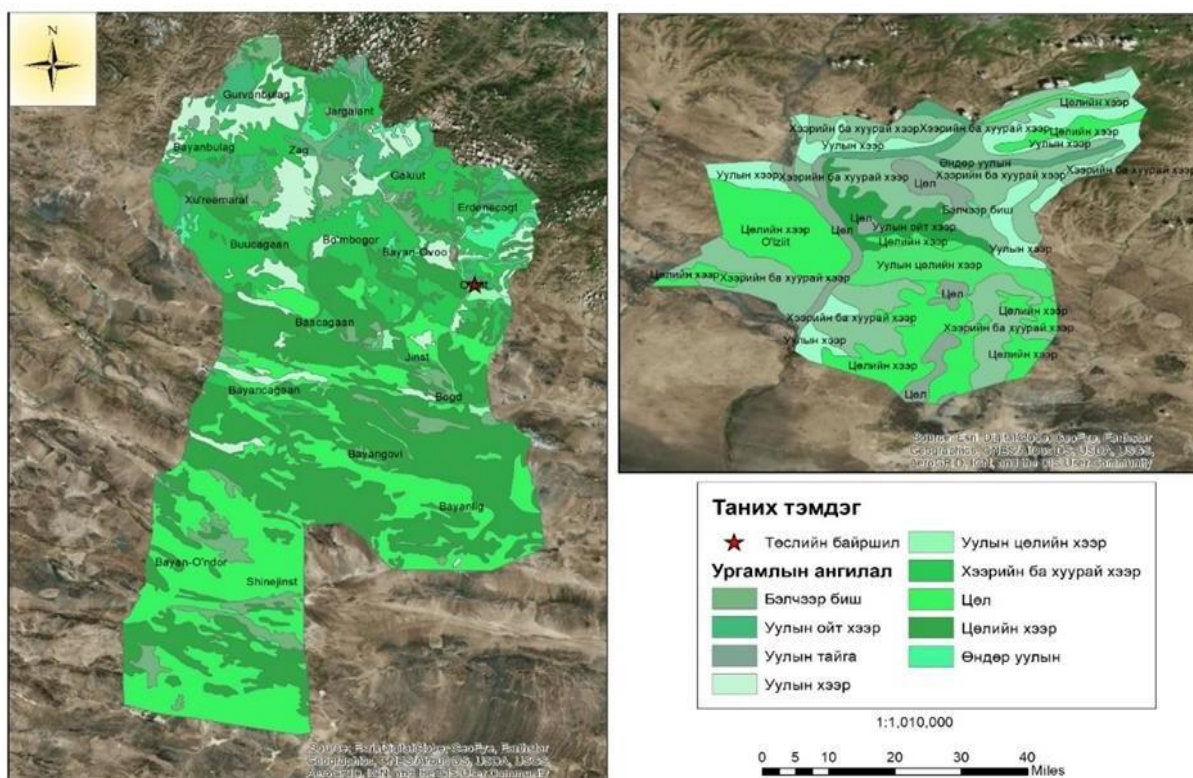
Зураг 3. Төслийн талбайн зураг

2.3 Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлан нөмрөг

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь ой модгүй, зарим хэсэгтээ бутлаг болон голын хайлаас, ховроор бургасан төгөлтэй. Хотгор хонхор, нам дор газруудаар нь олон төрөл өвслөг ургамал ургана. Бүс нутгийн хойд, зүүн хойд хэсгээр Аллювийн нугын төрлийн ургамал зонхилох бөгөөд уулсын эгц налуу, хадархаг, өндөрлөг газруудаар нь ургамлын бүрхэвч тачир байна. Байдраг голын татам, голын тохой буланд хайлаас, бэсрэг хус, улаан бургас зэрэг модлог ургамлын цөөн төрлүүд ургана.

Зураг 4. Төслийн талбайн ургамалжилтын зураг

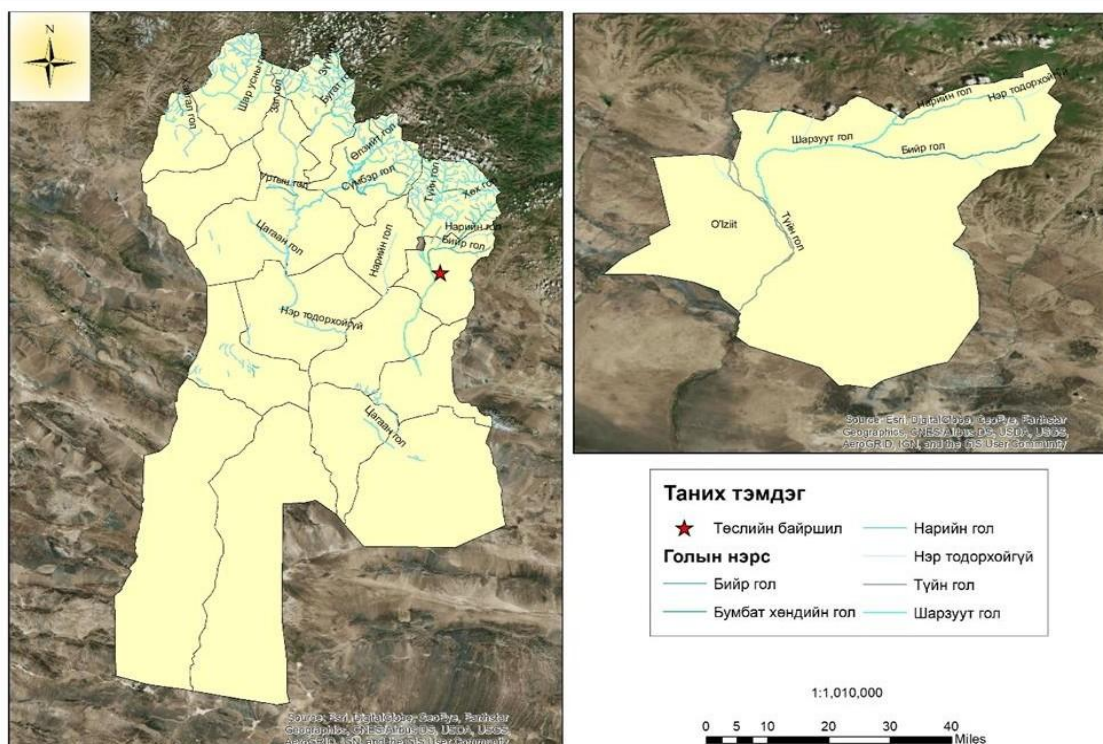

Зургаас үзэхэд ургамлын массын болон ургамлын төрөл зүйлийн хувьд өмнөх жилүүдтэй харьцуулбал энэхүү хэсэгт харьцангуй баян байгаа нь тухайн жилийн уур амьсгалын нөхцөл байдалтай холбогдож байна. Төслийн талбай нь газар ашиглалтын ангиллаар ХАА-н газар, бусад газар гэсэн ангилалд хамаарагддаг байна.

2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн гадаргын болон гүний ус

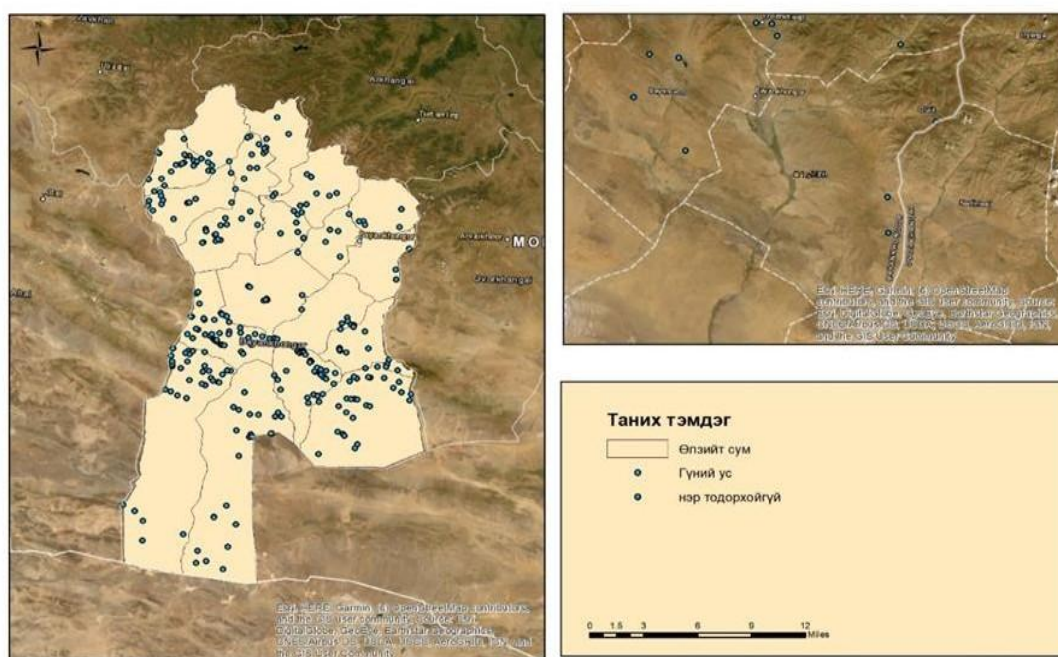
Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг нь Баруун Харгант 1962 м, Зүүн Харгант 2046,9 м, Бага Алаг уул 1898,7 м зэрэг өндөрлөгүүд байрлах ба Баруун Харгантийн Арын, Баруун Харгантийн Өврийн хөндий, Сангийн далайн сайр – хөндий, түүний цутгал – хуурай сайрууд Түйн голтой нийлж урсана. Геологи-хайгуулын Баянбүрд талбайн баруун хойд үзүүрээс 3-5 км зайд Шаргалжуутын гол урсаж Түйн голтой нийлнэ.

Зураг 5. Төслийн гадаргын усны зураг

Зургаас үзэхэд төслийн талбайн хамгийн ойр гадаргыг ус нь Түйн гол байна. Талбай нь Түйн голын усны ай савд багтах ба голын сайраас 500 м зайд байрлана.

Зураг 6. Төслийн гүний усны зураг

Төслийн талбайн орчим гүний ус байхгүй ба Өлзийт сумын гар худгаас шинжилсэн үндсэн үзүүлэлтүүдээс ерөнхий хатуулаг болон магнийн ионы агууламж нь “Ундны усны чанарын стандарт MNS900:2018”- д заасан хэмжээнээс их байгаа тул хүний унданд тохиромжгүй, зөөлрүүлж хэрэглэх шаардлагатай байна.

2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн байдал

Өлзийт сумын газар нутаг: Сумын нутаг дэвсгэрийн ихэнх нь далайн түвшнээс дээш 1500-2000м өргөгдсөн бөгөөд хамгийн өндөрлөг газар болох Баяндаваа 3300 м, нам дор газар болох Хавхаастай 1300 м өргөгдсөн байдаг. Хангайн нурууны салбар уулсын дунд цагаан нурууд, уудам тал хээр, уулархаг аараг, толгод хосолсон нутагтай, мал аж ахуй, газар тариалан эрхлэхэд тохиромжтой. Газар хөдлөлийн 6-7 баллын идэвхтэй бүсэд байршдаг. Гол мөрөн. Нуур 1, булаг шанд 32, рашаан 2, гол горхи 4, 108 энгийн болон инженерийн хийцтэй худагтай.

Баянхонгор аймгийн засаг, захиргаа: Баянхонгор аймаг нь Монгол улсын нутаг дэвсгэрийн баруун төв хэсэгт, нийслэл Улаанбаатар хотоос 630 км зайтай оршдог. Өвөрхангай, Өмнөговь, Говь-Алтай, Архангай, Завхан аймгуудтай нутаг залгаж, БНХАУ-тай 140 км нутгаар хиллэсэн 116 мянган хавтгай дөрвөлжин километр нутагтай. Баянхонгор аймаг нь засаг, захиргааны 20 сум, 103 баг, 1 тосгонтой. 2017 оны байдлаар 87000 хүн амтай, 4 587 738 толгой малтай. Үүнээс ямааныхаа тоогоор улсдаа 1-р байранд, тэмээнийхээ тоогоор 2-р байранд ордог.

Эрүүл мэнд: Суманд 15 ортой 1 эмнэлэг, 1 эмийн сан үйл ажиллагаа явуулж, 1 их эмч, 13 эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн ажиллаж байна. 2012 онд нийт 96 хүүхэд мэндэлж, 0- 1 насны хүүхдийн эндэгдэл, эхийн эндэгдэл байхгүй байна. Сумын ард иргэдэд нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх өрөө тасалгаа хүрэлцээгүйгээс сургалт сурталчилгаа явуулах сургалтын өрөө байхгүй.

Боловсрол, соёл шинжлэх ухаан: Монгол улсын төрийн шагналт, гавьяат багш, академич, доктор, профессор Ш.Лувсанвандангийн нэрэмжит ерөнхий боловсролын 12 жилийн сургуульд 450 хүүхэд өдрөөр суралцаж, албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрөөр бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол нөхөн олгох сургалтад 35 иргэн суралцаж байна. Бага ангийн хамран сургалт 99,1 хувь, суурь боловсролын хамран сургалт 98,3 хувьд хүрсэн. Ерөнхий боловсролын сургуульд мэргэжилтэй багшийн хангалт 100 хувь байна. Нийт 51 багш, ажилчидтай үйл ажиллагааг явуулж байна.

Аж үйлдвэр: Сумын хэмжээнд төсвийн 6 байгууллага, 17 хоршоо, ХХК зэрэг нийт 23 аж ахуйн нэгж байгууллага үйл ажиллагаа явуулж 12.0 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж орон нутагт 105.0 сая төгрөгийн татвар төвлөрүүлж байна. Тус суманд “Хөх бүрдний эх”, “Их богд” ХХКомпаниуд жилд 60.0 мянгаас 1.0 сая тоосго үйлдвэрлэн зах зээлд нийлүүлж байгаа бөгөөд бетон зуурмагийн үйлдвэр байгуулахаар “Хаш гоёо” ХХК бүтээн байгуулалтын ажлаа эхлээд байна. Эдийн засгийн голлох салбар нь МАА, газар тариалангийн үйлдвэрлэл юм.

БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН

3.1 Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд

“Баруун Харгант” алтны шороон ордыг ашиглах явцад агаарын чанарт нөлөөлөх үүсгэх эх үүсвэрүүд нь:

- Хөрс хуулах, хүдэр олборлох үед тоос, шороо ихээр үүсгэнэ.
- Уурхайн малталтууд болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос, шороо
- Уурхайн машин техникүүдийн түлшний шаталтаас ялгарах утаа, тортог, хорт хийнүүд
- Ажилчдын суурингаас гарах хатуу шингэн хог хаягдлын бохирдол
- Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил хийх үед гарах тоос, шороо

Хөрс хуулах, түрэх, тээвэрлэх, элс угаах зэрэг бүхий л ажиллагаа тасралтгүй явагдах тул бульдозер, экскаватор, автомашин, бусад төхөөрөмжийн дуу чимээ болон хорт хий утаа гарах, тоос шороо дэгдэх зэргээр агаар орчныг бохирдуулж, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлнө. Үүнээс гадна барилга угсралтын үйл ажиллагаа болон тээврийн хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор агаарын бохирдол үүсч болзошгүй.

3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

“Баруун Харгант” алтны шороон ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн 2 жилийн хугацаанд нийт 11.6 га талбай өөрчлөлтөд орж хөрсөн бүрхэвч нөлөөлөлд өртөхөөр байна. Төслийн хүрээнд төлөвлөж буй уурхайн барилга байгууламжид хөрс удаан хугацаанд дарагдана. Түүнчлэн дэд бүтцийн барилга, байгууламжийн ойр орчимд машин техник, хүний үйл ажиллагаагаар элэгдэл, эвдрэл, бохирдол их үүснэ. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад нүүрс- ус буюу шатахуун, түүнтэй төстэй бүтээгдэхүүн, мөн химийн бодисын асгаралт, шүүрэлтээс хөрс бохирдох боломжтой. Шатахуун болон химийн бодисын агуулах, сав, машин техникийн тээвэрлэлт ачаалалтын үед асгаралт үүсэж хөрсний боломжит бохирдол ихэнхдээ үүсдэг. Асгаралтын хэмжээ, түүний нөхцөл байдлыг зөв үнэлсэн тохиолдолд түүний нөлөө бага байдаг, ялангуяа, шаардлага хангасан шатахууны агуулах, асгаралтын хариу арга хэмжээ сайн байхаас хамаарна. Эдгээр арга хэмжээг Аюултай, хортой материалын менежментийн төлөвлөгөөнд тодорхой тусгасан байх ёстой.

Зураг 7. Төсөл хэрэгжих талбай орчмын хөрсөн бүрхэвч

3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Гадаргын болон газрын доорх усанд нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд

Төслийн үйл ажиллагааны явцад дараах эх үүсвэрүүдээс гадаргын болон газар доорх усны нөөц, чанарт нөлөөлөл бий болж болзошгүй. Үүнд:

- Хөрс хуулалт болон барилга угсралтын явцад тоосжилт дарахад цэвэр усны нөөц

хомсдох

- Уулын малталтын үед хөрсний болон гүний усыг зайлуулж усны нөөц хомсдох
- Барилга угсралтын ажлын явцад барилгын материал хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан барилгын материалд агуулагдах бодисууд хөрсөнд нэвчих, улмаар хөрсний бага гүний усыг бохирдуулах
- Баяжуулах үйл ажиллагаа явуулахад химийн бодис алдагдахаас үүдэн хөрсний болон гүний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах савыг соруулах үед асгарч газрын хэвлий болон хөрсийг бохирдуулахаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах сав хүчтэй аадар бороо болон үерийн усаар дүүрч халихаас үүдэн хөрсөнд нэвчиж хөрсний ус болон бага гүний усыг борхируулах
- Техник, тоног төхөөрөмжийн шатах тослох материал алдагдаж хөрсийг бохирдуулахаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уурхайн байгууламж, хоосон овоолго, хаягдлын сан, техник хэрэгслийн байршуулалт зэргээр газрын гадаргыг өөрчилж улмаар байгалийн хур тунадас унаж урсац бүрдэх, хөрсний чийг, газрын доорх усыг сэлбэх нөхцөлийг доройтуулах магадлалтай.

3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэлжлэх хугацаа, эрчим

Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим: Уг төслийг хэрэгжүүлснээр байгаль орчны төлөв байдал үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг тогтоохдоо байгаль орчны суурь нөхцөл, судалгаа хийсэн мэргэжлийн судлаачдын дүгнэлтүүдийг үндэслэн тогтоов. Байгаль орчны төлөв байдал гарч болзошгүй нөлөөлөл, болзошгүй ослын үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар тодорхойлов.

Магадлан жагсаах /checklist/ аргаар тооцсон нөлөөллийн үнэлгээ: Үнэлгээ хийгдэж буй төслийн үйл ажиллагаа байгаль орчны төлөв байдал, нийгэм эдийн засагт нөлөөлөх нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах (checklist) аргыг ашиглав. Энэ арга нь нөлөөллийг байна (х), байхгүй (хоосон) гэсэн хэлбэрээр тодорхойлж шууд, шууд бус шинжтэй, удаан, богино хугацаагаар буцалтгүй болон буцаж нөлөөлөх, хүчтэй, дунд болон бага зэрэг эрчимтэй байх зэрэг үзүүлэлтүүдээр авч үзсэн болно. Төслийн байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлөх эх үүсвэрүүдэд дараах хүчин зүйлс орж байна. Үүнд:

- Хөрс хуулалт
- Уурхайн олборлох, ачих, буулгах, тээвэрлэх үйл явц.

Төсөл хэрэгжсэнээр тухайн нутгийн байгаль орчны төлөв байдал үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг хүснэгтэд харуулав.

Хүснэгт 4. Магадлан жагсаах арга

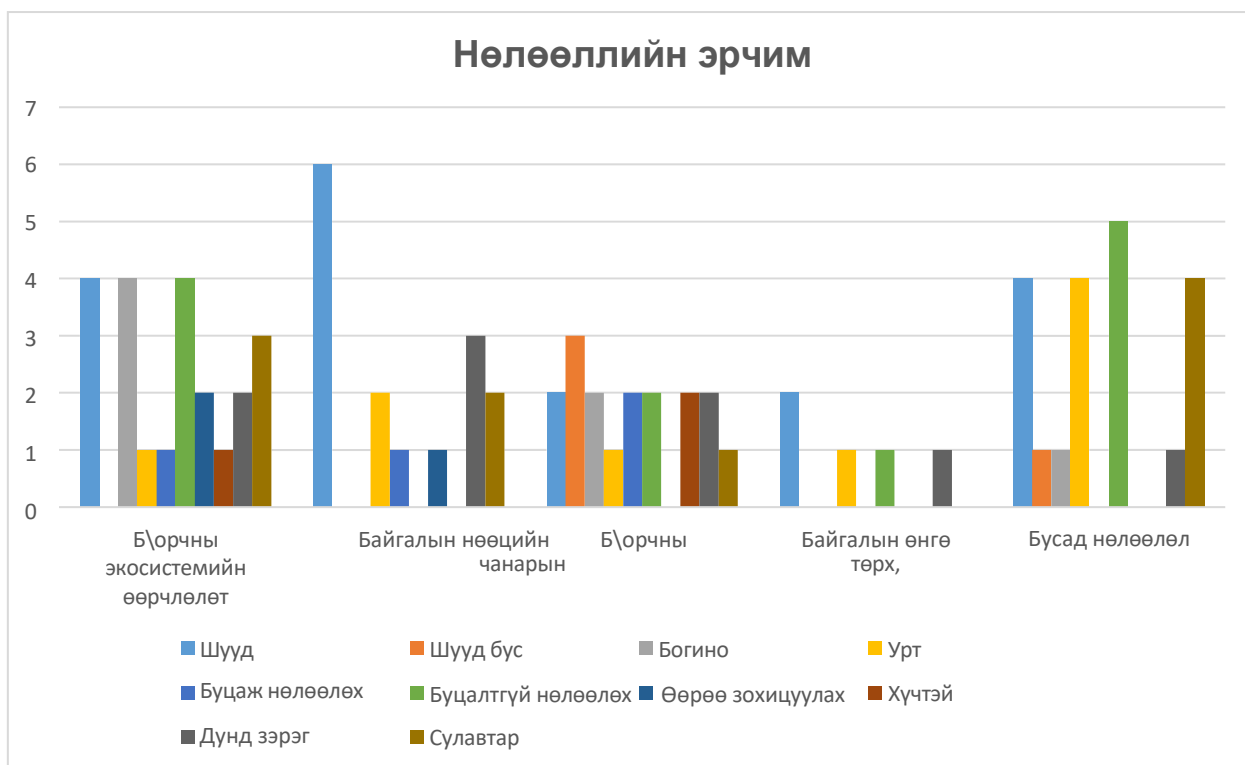
№	Байгаль орчны үзүүлэлт	Нөлөөлөл			Хугацаа		Давтамж		Эрчим		
		Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицуулагдах	Богино хугацааны	Удаан хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Бага зэрэг	Дунд зэрэг	Хүчтэй
Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт											
1	Газрын доорх урсцын өөрчлөлт										
2	Гадаргын усны чанарын өөрчлөлт		х			х	х			х	
3	Ургамлан бүлгэмдлийн бүтцийн өөрчлөлт	х				х		х			х
4	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	х				х		х			х
5	Геологийн тогтцын өөрчлөлт	х				х		х		х	
6	Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	х				х		х		х	
7	Уур амьсгалын өөрчлөлт		х			х		х	х		
Байгалийн нөөцийн ашиглалт											
8	Газрын доорх нөөц баялаг	х				х		х		х	
9	Бэлчээрийн байдал	х				х		х		х	
10	Эрдэс түүхий эдийн нөөц	х				х		х		х	
Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											
11	Агаарын бохирдол	х			х		х			х	
12	Ундны усны нөөц хомсдох		х			х		х	х		
13	Хөрсний бохирдол		х			х	х			х	
14	Дуу чимээ, шуугианы нөлөөлөл	х			х			х		х	
Нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл											
15	Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх	х				х		х	х		
16	Хүн амын орлого өөрчлөгдөн нэмэгдэх		х			х		х	х		
17	Хүн амын тоо өөрчлөгдөх		х			х		х	х		
Байгалийн цогцолборт газар, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палеонтологийн олдвор											
18	Байгалийн өнгө төрх өөрчлөгдөх	х				х		х			х
19	Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	х				х		х		х	
20	Тусгай хамгаалалттай ба цогцолборт газарт нөлөөлөх										
21	Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
22	Археологи, палеонтологийн олдворт нөлөөлөх										
Эдийн засаг, байгаль орчин											
23	Орон нутгийн орлого нэмэгдэх		х			х		х		х	
24	Ажлын байр нэмэгдэх	х				х		х		х	
25	Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		х		х			х	х		
Бусад нөлөөлөл											

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАНУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

26	Шороон зам, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн, тээвэрлэлтээс хөрс эвдрэх	х				х	х				х
27	Ахуйн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба усыг бохирдуулах	х				х	х			х	
28	Ахуйн хаягдал, хогийн цэгийн ариутгал муугаас эвгүй үнэр гарах, шавж үржих	х			х		х			х	
29	Хүчтэй салхи, уруйн үер	х			х		х			х	
	Дүн	18	8		5	20	7	18	5	15	6

Дээрх хүснэгтээс харахад тус төслийн үйл ажиллагааны явцаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл өөр хоорондоо харилцан уялдаа холбоотой нэг нь нөгөөдөө шууд буюу дам байдлаар нөлөөлөх нь харагдаж байна.

Зураг 8. Нөлөөллийн эрчим

БҮЛЭГ 4. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дэвсгэрт “Би Эс Ай” ХХК-ийн хэрэгжүүлж буй “Баруун Харгантын” Алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үнэлгээний ажлын явцад үйл ажиллагааны товч танилцуулга, эрхлэхээр төлөвлөж буй үйл ажиллагааны тодорхойлолт болон төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн суурь төлөв байдлыг тодруулж үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллүүд тэдгээрийн цар хүрээг тооцон сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, багасгах арга хэмжээний зөвлөмжийн хүрээнд энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) боловсрууллаа.

Төслийн хэрэгжилтийн явцад барилга байгууламжийн бүтээн байгуулалт, уурхайн олборлолтын үйл ажиллагааны улмаас хамгийн ихээр эвдрэлд орж сөрөг нөлөөлөлд өртөх бүрэлдэхүүн нь хөрсөн бүрхэвч юм. Сөрөг нөлөөллийн цар хүрээ багаас дунд зэрэг ба урьдчилан сэргийлэх болон бүтээн байгуулалтын дараа болон олборлолт дууссан хэсэгт нөхөн сэргээх талаар төлөвлөсөн арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэх тохиолдолд нөлөөллийн эрчим эрс буурах боломжтой.

Төслийн ерөнхий үнэлгээний нөхцөлд заагдсаны дагуу байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар жил бүрийн төлөвлөгөөг БОАЖЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын дагуу тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг энэхүү тайлангийн 2 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) үндэслэн боловсруулж БОАЖЯ-д ирүүлэн батлуулах ба батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэсэн ажлын тайланг холбогдох газруудад хүргүүлж байх шаардлагатай. Үүнээс гадна тус Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ), түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь”-ийн дагуу оролцогч сонирхогч талуудыг холбогдох мэдээллээр ханган ажиллах үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгч хүлээнэ.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах хуваарь зэрэг ажлууд багтсан бөгөөд төслийн 2025 оны менежментийн төлөвлөгөөний ажилд нийт 6.0 сая.төг зарцуулахаар төсөвлөн.

Хүснэгт 5. БОМТ-ын 2025 оны нийт зардал

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	2025 он /сая.төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	2000 000
2	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
3	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	1500 000
5	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	500 000
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1300 000
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	210 000
9	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	300 000
10	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	200 000
2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал		6000 000

БҮЛЭГ 5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Би Эс Ай” ХХК-ийн “Баруун харганат” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад тогтоогдсон төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах эрх зүйн баримт бичиг зэргийг нэгтгэж доорх хүснэгтэд тусгалаа.

Хүснэгт 6. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Биелэлт	Зураг
Агаарын чанар					
1	Төсөл хэрэгжих талбайд олон тооны том оврын машин зорчих ба тэдгээрээс агаарт их хэмжээний тоосжилт үүсэх	10 м/с-ээс дээш хүчтэй салхитай үед олборлолтын үйл ажиллагааг түр зогсоох	Уурхайн ашиглалтын талбайд	Хяналт тавин ажилласан.	
2		Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн замыг шаардлагатай үед чийгшүүлж усалгаа хийх	Төслийн талбай		
3		Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг яаралтай авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгах		Шингээгч материалыг төслийн талбайд бэлэн байлгаж байна.	
4		Тээвэрлэлтийн үед хурдны хязгаар тогтоох (40 км/цагаас хэтрэхгүй байх), тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах	Төслийн талбай	Шаардлагатай тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулсан.	

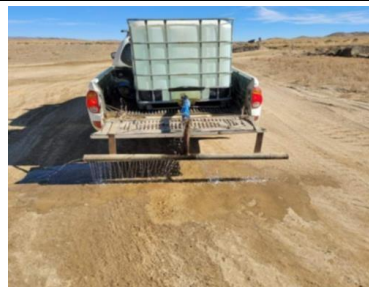
БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

5		Тээврийн хэрэгслүүдэд Монгол Улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд (MNS 5013:2003 бензин хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид, MNS 5014:2003 дизель хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид) болон Олон улсын холбогдох стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийж, түүнд нийцүүлэх	Төслийн талбай	Стандартад нийцүүлэн ажиллаж байна.	
		Ашиглагдаж буй машин техникээс ялгарах хорт утааг стандартын түвшинд байлгах, агаар бохирдуулсны төлбөрийг төлөх, техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх	Төслийн ажиллагсад	Засварын төвийг байгуулж, техникийн үзлэгийг тогтмол хийж байна.	
6	Хог хаягдлыг тусгайлан бэлдсэн цэгт хаяагүй, тогтсон хугацаанд ачуулж, ариутгал хийгдээгүйгээс орчны агаар бохирдох	- Хог хаягдал хаях зохих шаардлага хангасан битүүмжлэлтэй, хог хаягдлыг ангилан ялгах боломжтой хогийн сав байрлуулах - Хогийн цэгийг тогтмол хугацаанд ариутгах	Төслийн явцад	Хог хаягдлын цэг байгуулж хашаалав.	
Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч					
7	Автомашины хөдөлгөөн зэргээс хөрс элэгдэл, эвдрэл үүсэхээс гадна хог хаягдал, бохирын шингэн алдагдсанаас хөрсөнд бохирдол үүсэж болзошгүй.	Олборлолт нэмэгдэх бүрд шимт хөрсийг хуулж, тусгай талбайд стандартын дагуу байршуулж, хэлбэржүүлж хамгаалах	Төслийн талбай	Шимт хөрсийг стандартын дагуу байршуулж хэлбэржүүлэв.	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

8		Хог хаягдлыг зориулалтын саванд хадгалж, сумын нэгдсэн хогийн цэгт сар тутам зөөвөрлөн хаяж байх	Төслийн явцад	Хог хаягдлыг зориулалтын саванд хадгалж, нэгтгэн хог хаягдлын цэгт хүргэж байна.	
9		Замын усалгааг тоосжилт ихтэй үеүдэд хийж байх	Төслийн талбай	Тоосжилт ихтэй хур бороогүй үед замын усалгааг хийв.	
10		Төсөл хэрэгжих талбай, түүний орчимд хог хаягдал хаяхгүй байх, төслийн талбайн гадна газрын гадарга, хөрсийг эвдэхгүй, хөндөхгүй байх арга хэмжээг хэрэгжүүлж байх	Төслийн талбай	Төсөл хэрэгжих талбай, түүний орчимд хог хаягдал хаяхгүй байх, төслийн талбайн гадна газрын гадарга, хөрсийг эвдэхгүй, хөндөхгүй байх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажилласан	
Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц					
11	Усны нөөц багасах, түвшин буурах	Ус ашиглах гэрээг холбогдох байгууллагатай байгуулах	Төслийн явцад		

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

12	Машин механизмын шатахуун, түлш, тос асгарах /ШТМ/, улмаар хөрсөөр нэвчин гүний усны чанар стандарт өөрчлөгдөх	Уурхай ажил явагдах нийт хугацаанд ШТМ болон хорт хаягдал асгарахаас сэргийлэх тэдгээрийг ил задгай хаяхгүй байх ШТМ хөрсөнд шууд асгарсан тохиолдолд түүнийг саармагжуулах, зайлуулах арга хэмжээг авч ажиллах	Төслийн явцад	Үйл ажиллагаа явагдаж байх үед урьдчилан сэргийлэх болон шаардлагатай арга хэмжээг авч явсан.	
Амьты аймаг					
13	Хог хаягдлыг амьтанд хоргүйгээр шийдвэрлэх	Хог хаягдлыг ил задгай хаяж хүнд ойромсог амьдардаг, хог хаягдлын индикатор амьтад үржих, хордох нөхцөл бүрдүүлэхгүй байх	Хог хаягдлын хүрээнд	Хог хаягдлыг тархахгүй байхад шаардлагатай арга хэмжээг авч ажилласан.	
14	Хөрсөнд үүрлэдэг жижиг хөхтөн амьтад, бусад шавж зэрэг амьд биетүүдийн амьдрах орчин алдагдах, сүйтгэгдэх	Уурхайн эдэлбэрээс бусад эрүүл талбайд газар ухаж, амьтдын үүр нүх сүйтгэхгүй байх, ажиллагсдад байгаль орчныг хамгаалах сургалт зохион байгуулах	Хог хаягдлын хүрээнд	Ажиллагсдад байгаль орчныг хамгаалах тухай шаардлагыг тавьж ажилласан.	
Ургамлан нөмрөг					
15	Ил уурхайгаас хуулах хөрсийг автосамосвалаар тээвэрлэх ба хүнд даацын машин механикийн нөлөөгөөр ургамлан нөмрөг талхлагдах, ургах чадвараа алдах	Уурхайн авто замуудыг дулааны улиралд болон тоос ихээр босох үед усалгаа хийж чийгшүүлэх зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	Төслийн талбай	Тоосжилт дарах усалгааг тоос ихтэй үед тогтмол хийсэн.	
16	Шатах тослох материал болон нефтийн бүтээгдэхүүний асгаралтаас ургамлан нөмрөг бохирдох	Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг авах, саармагжуулах хэрэгслийг төслийн талбайд бэлэн байлгах	Төслийн талбай	Хяналт тавьж ажилласан.	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

17	Уурхайн гал тогоо, угаалгаас гарах шингэн хаягдал, мөн хоолны үлдэгдэл, хог хаягдал зэргийн нөлөөгөөр ургамлан нөмрөг бохирдох	Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх	Төслийн талбай	Мэргэжлийн байгууллагатай хаягдал усны гэрээ байгуулж, тушаасан.	
Нийт зардал				2 сая.төг	

Зураг 9. Тэмдэг, тэмдэглэгээ

БҮЛЭГ 6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 7. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Биелэлт	Зураг
1	НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ				
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Ашиглагдсан орон зай, ухаш болон овоолгын гадаргууг хэвгийжүүлэн тэгшлэх овоолгын хажууг хэвгийжүүлж, дэвсэгжүүлэх шимт хөрсний овоолгыг хадгалах, хамгаалах	Төслийн талбайд	Гадаад болон дотоод овоолгоор үйл ажиллагаанаас үүссэн нүхийг нөхөн үүргэж нийт 1.07 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн.	Шимт хөрсийг хуулж, хадгалав.
	Нийт зардал				ҮАЗ

Зураг 10. Техникийн нөхөн сэргээлт хийх төлөвлөгөө болон хийгдэж буй байдал

БҮЛЭГ 6. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

№	ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АЖИЛ				
1	Мэргэжлийн байгууллагын зөвлөгөө, дүгнэлтийг үндэслэн зэрлэг амьтдыг хамгаалах биотехникийн арга хэмжээ	Сум орон нутагтаа тарималжуулах мод өгсөн	Суманд	Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд холбогдох ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.	
2	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд	50 ширхэг мод тарина. /1500 000/	Төслийн талбайд		
	Нийт зардал				1.5 сая.төг

БҮЛЭГ 7. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2025 оны БОМТ-нд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно.

БҮЛЭГ 8. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тус төслийн талбайд одоогоор түүх, соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй байна. Тус төслийн үйл ажиллагааны явцад археологи, палеонтологийн олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрвэл үйл ажиллагаагаа түр зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх ба цаашид Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах шаардлагатай.

БҮЛЭГ 9. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төсөл хэрэгжсэнээр байгаль орчин болон ажиллагсдын эрүүл мэндэд тодорхой хэмжээгээр сөрөг нөлөө үзүүлдэг тул сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах чиглэлээр дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт 9. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Биелэлт	Зураг
Болзошгүй осол, саатал, техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул үүсэх, байгалийн гамшиг	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах, Машин техникийн үйлчилгээ засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвших	Төсөл хэрэгжих үед	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах, Машин техникийн үйлчилгээ засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвшсэн.	
	Галын болон байгалийн аюул гамшгаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулах	Төсөл хэрэгжих үед	Ажиллагсадад галын болон байгалийн аюул гамшгаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт тавьхаар бэлтгэж байна.	
	Ажилтан албан хаагчдад сургалт зохион байгуулах, аюулгүй ажиллагааны талаарх мэдээллийг өгч байх, самбартай байх	Төсөл хэрэгжих үед	Ажилтан албан хаагчдыг ХХАА- ны сургалтад хамруулах самбар, тэмдэг байршуулсан	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

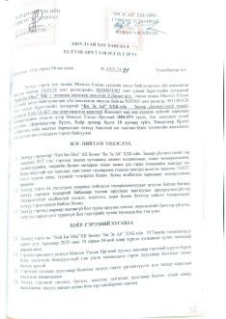
	Болзошгүй аюул ослын үед ашиглах багаж хэрэгсэл холбооны хэрэгсэлтэй болох / Гал унтраах багаж хэрэгсэл, элс, шороо, хүрз цэвэрлэгээний бодис, холбооны хэрэгсэл гэх мэт /	Төслийн ажилчдын хүрээнд	Гэнэтийн ослын үед хэрэглэх багаж хэрэгсэл, галын сарааг төслийн талбайд байршуулсан.	
	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд 1 удаа зохион байгуулах	Төсөл хэрэгжих үед	Байгаль орчныг хамгаалах болон ХАБЭА-н сургалтыг ажилчдад тавив	
Нийт зардал			500 мян.төг	

БҮЛЭГ 10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүссэн хог хаягдлыг зайлуулахдаа дараах дэс дарааллыг баримталж ажиллана.

- Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилах, бууруулах
- Хаягдал бүтээгдэхүүнийг дахин ашиглах (шаардлагатай бол сэргээн зассаны дараа)
- Алдаатай хаягдал бүтээгдэхүүнийг дахин боловсруулах, засварлах

Хүснэгт 10. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг хамрах хүрээ	Биелэлт	Зураг
Хатуу хог хаягдал	Ахуйн хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, хаягдлын цэгийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн битүүмжлэл сайтай хийх, хаягдлыг богино хугацаанд нутаг дэвсгэрээс зөвшөөрөгдсөн цэг рүү зайлуулах	Төслийн талбайн бүх барилга байгууламжуудад	Хог хаягдлыг зайлуулахаар мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулж ажиллаж байна.	
	Хаягдал тос масло цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хийсэн гэрээний дагуу хаягдал тос маслог нийлүүлэх		Мэргэжлийн байгууллагад хүлээлгэж өгөхөөр гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

	Хог хаягдлын түр хадгалах цэгийг ангилан ялгах, битүү тагтай, хог хаягдал салхиар хийсэж тарахааргүй байхаар сайжруулах	Төслийн талбай	Аюултай хог хаягдлын цэгийг сайжруулсан.	
	Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсдад сургалт явуулах, хог хаягдлын мэдээллийн сангийн бүртгэл хөтлөх	Төслийн талбай	Тогтмол бүртгэл хөтөлж ажиллаж байна.	
Шингэн хог хаягдал	Гал тогоо, хог хаягдлын цэг, 00-ийн ариутгал халдваргүйжүүлэлт	Төслийн талбай	Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийж гүйцэтгэв.	
Нийт зардал			1.3 сая.төг	

БҮЛЭГ 11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тухайн төслийг хэрэгжүүлснээс үүдэн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тухай бүр илрүүлэх, бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдал, шинээр үүсэн бий болсон нөхцөл байдалд ажиглалт, хяналт явуулах үйл ажиллагааны удирдамжийг “Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр” гэнэ.

11.1 Агаарын шинжилгээний дүн

Агаарын шинжилгээг ЦУОШГ-ын байгаль орчин хэмжилзүйн төв шинжилгээний лабораторийн агаарын чанарын Dustrack 6000 маркийн багажаар 20 минутын хэмжилтийг бутлуурыг хэсэг болон уурхайн карьер орчимд хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 11. Агаарын шинжилгээний хариунууд

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
мг/кг									
1	Кемп орчмоос	<0.005	11.8	<0.005	6.0	45.0	27.0	46.3	271.9
2	Карьер орчмоос	<0.005	10.6	<0.005	8.5	50.6	28.2	34.7	388.7
MNS 5850:2019 /ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	50	800

Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Кемп орчмоос	1.02	6.5	0.07	97.0	0.5	82.9	244.6
2	Карьер орчмоос	1.01	6.6	0.54	92.4	5.4	46.9	23.9

Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Кемп орчим	IX/11	07:30	0.018	0.020	0.149	48
2	Уурхайн карьер орчим	IX/11	08:00	0.020	0.022	0.152	69
3	Тээврийн зам дагуу	IX/11	08:30	0.025	0.028	0.857	70
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ:

№	Сорьц авсан цэг	Хэмжих нэгж	PM-2.5	PM-10	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	Азотын исэл (NO ₂)
01	Баяжуулах орчинд	мкг/м ³	0.046	0.041	0.014	0.026
02	Кемп орчинд	мкг/м ³	0.031	0.037	0.012	0.024
ЗДХ	MNS4585:2016		50		0.450	0.200

Хүхэрлэг хий болон азотын исэл хийн хэмжээг хийн хэмжээний бодис болох, Хүхэрлэг хий

➤ **Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт-Үр дүн**

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Хэмжих нэгж	Орчны агаарт тоос			Хүхэрлэг хий /SO ₂ /	Азотын давхар исэл /NO ₂ /
			PM-10	PM-2.5	Нийт тоос		
01	Ашиглалтын талбай	мкг/м ³	0.071	0.012	0.101	0.006	0.017
02	Ажилчдын кемп	мкг/м ³	0.032	0.007	0.077	0.009	0.011
ЗДХ	MNS4585:2016		500			0.450	0.200

Хүхэрлэг хий /SO₂/, Азотын давхар исэл /NO₂/, Хүхэрлэг хий /SO₂/, Азотын давхар исэл /NO₂/

11.2 Хөрсний шинжилгээний дүн

ОХШ арга хэмжээний хүрээнд тусгаснаар кемп, засварын газраас хөрсний дээж авч шинжлүүлсэн.

Хүснэгт 12. Хөрсний шинжилгээний хариу

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1 карьер											
1	0-15	8.10	0.010	0.023	1.31	0.00	0.03	13	3	3.5	13
Дээж 2 кемп											
2	0-15	8.05	0.011	0.025	1.46	0.00	0.04	14	6	3.4	13

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1 карьер								
1	0-15	2.4	66.1	17.2	6.7	2.2	5.4	14.3
Дээж 2 кемп								
2	0-15	1.9	67.1	15.9	6.9	3.4	4.8	15.1

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. 1ГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	Дээж 2 кемп	4.2*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1 карьер	0-15	57.2	43.8	0.0	40.9	19.4	21.6
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

11.3 Усны шинжилгээний дүн

Усны дээжийг нуур болон гүний худгийн уснаас авч шинжлүүлсэн.

Хүснэгт 13. Усны шинжилгээний хариунууд

Годорхоилсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	117.9	3.32	25.6	Na ⁺ +K ⁺	73.6	3.20	24.7
SO ₄ ²⁻	352.0	7.33	56.5	Ca ²⁺	23.6	1.18	9.1
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	100.7	8.28	63.8
NO ₃ ⁻	1.0	0.02	0.1	NH ₄ ⁺	5.6	0.31	2.4
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	3.1	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	115.9	1.90	14.6	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	598.8	12.97	100.0	Дүн	203.5	12.97	100.0

Годорхоилсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	117.5	3.31	24.8	Na ⁺ +K ⁺	89.5	3.89	29.2
SO ₄ ²⁻	355.0	7.40	55.5	Ca ²⁺	25.9	1.29	9.7
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	95.9	7.89	59.2
NO ₃ ⁻	1.0	0.02	0.1	NH ₄ ⁺	4.5	0.25	1.9
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	3.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	134.2	2.20	16.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	619.7	13.32	100.0	Дүн	215.8	13.32	100.0

Годорхоилсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	110.1	3.10	18.6	Na ⁺ +K ⁺	90.3	3.92	23.6
SO ₄ ²⁻	325.0	6.77	40.7	Ca ²⁺	90.8	4.53	27.2
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	99.2	8.16	49.1
NO ₃ ⁻	22.0	0.35	2.1	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	2.4	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	366.0	6.00	36.1	Fe ³⁺	0.2	0.01	0.1
Дүн	835.1	16.63	100.0	Дүн	280.5	16.63	100.0

Годорхоилсон нь:

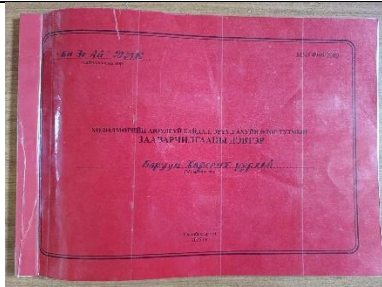
Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	108.3	3.05	18.1	Na ⁺ +K ⁺	87.7	3.81	22.7
SO ₄ ²⁻	348.0	7.25	43.1	Ca ²⁺	91.4	4.56	27.1
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	102.6	8.44	50.2
NO ₃ ⁻	20.0	0.32	1.9	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	6.0	0.20	1.2	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	366.0	6.00	35.7	Fe ³⁺	0.2	0.01	0.1
Дүн	848.3	16.82	100.0	Дүн	281.9	16.82	100.0

БҮЛЭГ 12. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хүснэгт 14. БОМТ-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Биелэлт	Зураг
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх шинэчлэн засварлах	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	
	Байгаль орчныг хамгаалах, осол аваар, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар сургалт, зохион байгуулах	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Байгаль орчныг хамгаалах болон ХХААЭА-н сургалтыг зохион байгуулж нийт ажилчдыг хамруулж байна.	
	Ажилчдын эрүүл мэндийн байдалд анхаарал хандуулан, хордлого тайлах, чанартай хүнсээр хангаж байх		Сумын ЭМТ-тэй хамтран ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд амруулсан.	
	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОУАӨЯ-д хүргүүлэх		Хэрэгжиж байгаа. Цахим системд оруулж хянуулан шүүмж саналыг хүлээн авч хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцөл сайжруулах арга хэмжээний дотоод төлөвлөгөөг гарган ажилчдыг дагаж мөрдүүлэх		ХАБЭА дүрмийн дагуу үзлэг, шалгалтыг тогтмолжуулж илэрсэн зөрчлийг тухай бүр арилган ажиллаж байна.	
	Яаралтай анхны тусламжид шаардлагатай эм тариа, багаж хэрэгсэлд зарцуулах зардал	Ил уурхайн хүрээнд	Анхны тусламжийн хайрцаг байрлуулж, шаардлагатай эм хэрэгслээр хангасан.	
Нийт зардал			300 мян.төг	

БҮЛЭГ 13. МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ

Төсөл хэрэгжүүлэгч жил бүр Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллагад тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хагас жил тутамд хүргүүлнэ. Мөн төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэрийн дүүргийн иргэдийн хуралд Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар танилцуулгыг хагас жил тутамд хийж байх шаардлагатай болно.

Хүснэгт 15. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь

БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх оршин суугчид, оролцогч талууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацааны тов	Зохион байгуулах албан тушаалтан	Биелэлт
Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага	Цахимаар	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хянуулах	2025 он	“Би эс ай” ХХК-ын байгаль орчны мэргэжилтэн	Хэрэгжиж байгаа. Цахим системд илгээгээд байна.

“Би Эс Ай” ХХК-ний “Баруун Харгант”-ын уурхайн 2025 оны байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний зардалд нийт 6 сая.төгрөгийг зарцуулсан байна.

ХАВСРАЛТ

Хууль зүйн сайдын 2016 оны
А/204 дүгээр тушаалаар батлав.

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000183256

2005.12.19
/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /

9011361120
/ Хувийн хэргийн дугаар /

5035503
/ Регистрийн дугаар /

Би Эс Ай
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /

Дүрэм
/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /

Шийдвэр
/ шийдвэрийн нэр /

1
/ дугаар /

2005.12.19
/ он, сар, өдөр /

8413
/ код /

Аялал жуулчлал
/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

4610
7490

Гадаад худалдаа
Ашигт малтмалын хайгуул хийх
/ код /

Хугацаагүй
/ хугацаа /

2
/ гишүүдийн тоо /

390,108.8
/ эврийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

Улаанбаатар, Сүхбаатар, 1-р хороо, энхтайвны өргөн чөлөө, 12/1, 16 тоот, Утас1: 90113968, Утас2: , Факс:
/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

Гэрчилгээ дахин олгосон 2019 он 4 сар 18 өдөр

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Хуулийн этгээдийн улсын
бүртгэлийн газар
/ бүртгэсэн байгууллагын нэр /
5296722

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ “БАРУУН ХАРГАНТ” АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл			
Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Дамбал овогтой Лхагвадорж-а Захирал-р томилсныг бүртгэв.	2019.04.18	Х.Түвшинтөр
2	Дахин гэрчилгээ олгов.	2019.04.18	Х.Түвшинтөр
1	Хувь нийлүүлэгчээс 1 нэмэгдэж, 1 хасагдаж үүсгэн байгуулагчийн тоо нийт 2 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2019.06.13	С.Мөнхсанчир
2	Цэрэнпил овогтой Нямдорж -а Захирал-р томилсныг бүртгэв.	2019.06.13	С.Мөнхсанчир
3	Ширэндэв овогтой Жаргалсайхан -а Захирал-р томилсныг бүртгэв.	2019.06.14	С.Мөнхсанчир
7	Хувьцаа эзэмшигч 1 нэмэгдэж 1 хасагдаж хувьцаа эзэмшигчийн тоо нийт 2 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2020.05.19	С.Мөнхсанчир
8	Эцсийн өмчлөгч 1 иргэн бүртгэв.	2020.05.19	С.Мөнхсанчир
9	Улаанбаатар, Баянгол, 6-р хороо, 3 хороолол, 18, 1 тоот Утас1: 99113968, Утас2: , Факс: хаягийг шинээр бүртгэв.	2020.07.30	С.Мөнхсанчир
10	08990 Ашигт малтмалын ашиглалт /2019.09.24-2049.09.24/ үйл ажиллагаа шинээр бүртгэв.	2020.07.30	С.Мөнхсанчир
11	Улаанбаатар, Хан-Уул, 3-р хороо, ажилчны, 91 тоот Утас1: 88095575, Утас2: 88085059, Факс: хаягийг шинээр бүртгэв. 4610 Гадаад худалдаа үйл ажиллагааг хассаныг бүртгэв. 8413 Аялал жуулчлал үйл ажиллагааг хассаныг бүртгэв. 79110 Аялал, жуулчлал үйл ажиллагаа шинээр бүртгэв. 7490 Ашигт малтмалын хайгуул хийх үйл ажиллагааг хассаныг бүртгэв. 74900 Ашигт малтмалын хайгуул хийх /2007.08.09-/ /2007.08.09-/ үйл ажиллагаа шинээр бүртгэв.	2021.11.29	Э.Баточир
12		2021.11.29	Э.Баточир

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.
Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчин үй.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн
А/719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 4

Засгийн газрын төрийн хөрөнгийг Улам газар -ын гаргасан
/Дүгнэлт гаргасан байгууллага/

2022 оны 01 дугаар сарын 28-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах 25 тоот

дүгнэлтийг үндэслэн Баянхонгор аймаг/нийслэл Орхон

сум/дүүргийн "Баян Бүрэг" байршилтай
/хаяг/

Амгиса малжмал олборлох
/үйл ажиллагааны чиглэл/

чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа "Би Эс Ай" ХХК -д
/хүн, хуулийн этгээдийн нэр/

Баянхонгор аймаг/нийслэл, Орхон сум/дүүргийн

"Баян Бүрэг" байршилтай хаягдал

ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны
шугамд жилд 18.933 мян.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа

орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015",

"Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд

нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартаар

тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг

/ аль нь болохыг доогуур нь зурах /

нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон

дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.

Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны

шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:

Засгийн газрын төрийн хөрөнгийг
Зөвшөөрөл олгосон байгууллага /

Б.Ням-Очир
/Гарын үс/

Б.Ням-Очир
/Гарын үсгийн тайлал /

Тайга

2022 оны 07-р сарын 18-ны өдөр

СУНГАЛТ

Сунгалт хийсэн шийдвэр	Огноо	Гарын үсэг / тамга
Улааг гарын 2024. 02. 01 - нсг 27 дугаар дүгнэлт	2024. 02. 13	

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар **MV-021465**

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

_____ **Баянхонгор** _____ аймаг /хот/-ийн

_____ **Өлзийт** _____ сум /дүүрэг/-ын

_____ **Баянбүрд** _____ нэртэй газарт орших

_____ **5864.43** _____ гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн _____ **9019013029** _____ тоот гэрчилгээтэй

_____ **“Би Эс Ай” ХХК** _____ -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг _____ **2049.09.24** _____ дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХӨЛТСИЙН
ДАРГА

Д.ДАШЗЭВЭГ

2019 оны 9 сарын 24 өдөр

Улаанбаатар хот

0000376

**ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ**

MV-021465

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-NM	- Бүртгэв: Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон 2019.09.24, дуусах хугацаа 2049.09.24 - Тусгай зөвшөөрлийн 1 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв - Кадастрын хэлтсийн даргын 2019.09.09-ний 459 тоот шийдвэр	2019.09.24 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА050
003-SPR	- Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх - Кадастрын хэлтсийн даргын 2020.06.03-ний 187 тоот шийдвэр	2020.06.03 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА050
004-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2020.09.24 – 2021.09.24 хүртэл	2020.10.13 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА050
005-SPR	- Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх - Кадастрын хэлтсийн даргын 2021.06.22-ний 210 тоот шийдвэр	2021.06.22 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА050
006-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 3 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.09.24 – 2022.09.24 хүртэл	2022.09.23 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043
007-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 4 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.09.24 – 2023.09.24 хүртэл	2022.09.29 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ
Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

MV-021465

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
008-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 5 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2023.09.24 – 2024.09.24 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2023.09.15
009-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 6 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2024.09.24 – 2025.09.24 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2024.09.23

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-021465

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2019.09.24	5864.43 Га	0 Га	1	100° 56' 18"	45° 59' 59.64"
				2	100° 56' 18"	45° 58' 55"
				3	100° 59' 19.37"	45° 58' 55"
				4	100° 59' 19.37"	45° 56' 56.11"
				5	101° 0' 0.57"	45° 56' 56.11"
				6	101° 0' 0.58"	45° 55' 0"
				7	100° 57' 12.32"	45° 55' 0"
				8	100° 57' 12.32"	45° 55' 12.35"
				9	100° 54' 37.01"	45° 55' 12.35"
				10	100° 54' 37.01"	45° 56' 45.65"
				11	100° 54' 20.53"	45° 56' 45.65"
				12	100° 54' 20.53"	45° 57' 43.04"
				13	100° 53' 51.33"	45° 57' 43.04"
				14	100° 53' 51.33"	45° 58' 15.52"
				15	100° 53' 0.52"	45° 58' 15.52"
				16	100° 53' 0.52"	45° 59' 59.64"
				2019-09-24 Д.Мягмарсүрэн		

003-SPR	Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх Шийдвэрийн огноо: 2020.06.03	5664.87 Га	199.56 Га	1	100° 54' 17.45"	45° 59' 59.64"
				2	100° 54' 17.45"	45° 59' 39.4"
				3	100° 55' 41.35"	45° 59' 39.4"
				4	100° 55' 41.35"	45° 59' 24"
				5	100° 56' 18"	45° 59' 24"
				6	100° 56' 18"	45° 58' 55"
				7	100° 59' 19.37"	45° 58' 55"
				8	100° 59' 19.37"	45° 56' 56.11"
				9	101° 0' 0.57"	45° 56' 56.11"
				10	101° 0' 0.58"	45° 55' 0"
				11	100° 57' 12.32"	45° 55' 0"
				12	100° 57' 12.32"	45° 55' 12.35"
				13	100° 54' 37.01"	45° 55' 12.35"
				14	100° 54' 37.01"	45° 56' 45.65"
				15	100° 54' 20.53"	45° 56' 45.65"
				16	100° 54' 20.53"	45° 57' 43.04"
				17	100° 53' 51.33"	45° 57' 43.04"
				18	100° 53' 51.33"	45° 58' 15.52"
				19	100° 53' 0.52"	45° 58' 15.52"
				20	100° 53' 0.52"	45° 59' 59.64"
				2020-06-03 Д.Мягмарсүрэн		
005-SPR	Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх Шийдвэрийн огноо: 2021.06.22	4791.43 Га	873.43 Га	1	100° 54' 17.45"	45° 59' 59.64"
				2	100° 54' 17.45"	45° 59' 39.4"
				3	100° 55' 41.35"	45° 59' 39.4"
				4	100° 55' 41.35"	45° 59' 24"
				5	100° 56' 18"	45° 59' 24"
				6	100° 56' 18"	45° 58' 55"
				7	100° 59' 19.37"	45° 58' 55"
				8	100° 59' 19.37"	45° 57' 23"
				9	100° 58' 11"	45° 57' 23"
				10	100° 58' 11"	45° 57' 2"
				11	100° 57' 21"	45° 57' 2"
				12	100° 57' 21"	45° 57' 20"
				13	100° 55' 40"	45° 57' 20"
				14	100° 55' 40"	45° 57' 1"

**ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
2 ДУГААР ХАВСРАЛТ**

MV-021465

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

				15	100° 55'	15"	45° 57'	1"
				16	100° 55'	15"	45° 56'	17"
				17	100° 55'	54"	45° 56'	17"
				18	100° 55'	54"	45° 56'	45.3"
				19	100° 56'	31"	45° 56'	45.3"
				20	100° 56'	31"	45° 57'	16.4"
				21	100° 57'	17.4"	45° 57'	16.4"
				22	100° 57'	17.4"	45° 56'	59.4"
				23	100° 56'	41"	45° 56'	59.4"
				24	100° 56'	41"	45° 56'	13"
				25	100° 56'	4.8"	45° 56'	13"
				26	100° 56'	4.8"	45° 55'	47.5"
				27	100° 57'	25.5"	45° 55'	47.5"
				28	100° 57'	25.5"	45° 56'	18.6"
				29	100° 57'	51.8"	45° 56'	18.6"
				30	100° 57'	51.8"	45° 56'	38"
				31	100° 58'	18"	45° 56'	38"
				32	100° 58'	18"	45° 57'	18.8"
				33	100° 59'	19.37"	45° 57'	18.8"
				34	100° 59'	19.37"	45° 56'	56.11"
				35	101° 0'	0.57"	45° 56'	56.11"
				36	101° 0'	0.58"	45° 55'	32.65"
				37	100° 56'	38.8"	45° 55'	32.65"
				38	100° 56'	38.8"	45° 55'	16.2"
				39	101° 0'	0.58"	45° 55'	16.2"
				40	101° 0'	0.58"	45° 55'	0"
				41	100° 57'	12.32"	45° 55'	0"
				42	100° 57'	12.32"	45° 55'	12.35"
				43	100° 54'	37.01"	45° 55'	12.35"
				44	100° 54'	37.01"	45° 56'	45.65"
				45	100° 54'	20.53"	45° 56'	45.65"
				46	100° 54'	20.53"	45° 57'	43.04"
				47	100° 53'	51.33"	45° 57'	43.04"
				48	100° 53'	51.33"	45° 58'	15.52"
				49	100° 53'	0.52"	45° 58'	15.52"
				50	100° 53'	0.52"	45° 59'	59.64"

2021-09-22 Д.Мягмарсүрэн

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ТАЛБАЙД НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ
ХИЙСЭН ГАЗРЫГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ АКТ

2025 оны 11 дугаар сарын 13 өдөр

Номгон

№ 03

1. Байршлын мэдээлэл		
1.1	Аймаг, нийслэлийн нэр	Баянхонгор
1.2	Сум дүүргийн нэр	Өлзийт сум
1.3	Газрын нэр	Баруун харганат
3. Нөхөн сэргээлт хийсэн байгууллагын мэдээлэл		
2.1	Аж ахуйн нэгжийн нэр, регистрийн дугаар	РД: 5035503
2.2	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн дугаар	МУ -021465
2.3	Тус талбайд нийт эвдрэлд өрсөн талбайн хэмжээ /га/	
2.4	Нөхөн сэргээлт хийсэн аж ахуй нэгжийн нэр, регистр	РД: 5035503
3. Өмнөх жилүүдэд тухай тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд хийгдсэн нөхөн сэргээлтийн ерөнхий мэдээлэл		
3.1	Техникийн нөхөн сэргээлт ✓ талбайн хэмжээ 2,5 /га/ ✓ Зардлын хэмжээ 84,960,000 / төгрөгөөр /	Биологийн нөхөн сэргээлт ✓ Талбайн хэмжээ 0 / га / ✓ Зардлын хэмжээ / төгрөгөөр /
4. 2025 Онд хүлээлгэн өгч буй нөхөн сэргээлтийн мэдээлэл		
4.1	Техникийн нөхөн сэргээлт ✓ талбайн хэмжээ 1,07 /га/ ✓ Зардлын хэмжээ 72,250,000 / төгрөгөөр /	Биологийн нөхөн сэргээлт ✓ Талбайн хэмжээ 0 / га / ✓ Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашигласан мод, сөөг, ургамлын зүйлийн нэр ургамалжуулсан байдал. ✓ Зардлын хэмжээ / төгрөгөөр /
5. Орон зайн мэдээлэл		
5.1	Нөхөн сэргээлт хийгдсэн газрын фото зураг	Хавсралт 1
5.2	✓ Хэмжилт зураглал ✓ Кадастрын зураглал хийсэн мэргэжлийн байгууллага болон хэмжилт хийсэн хүний нэр: ✓ Хэмжилтэд ашигласан программ, тоног төхөөрөмж	Байгаль орчны газар. Байгаль орчны газрын мэргэжилтэн Т.Сэвжиддулам 2 долгионы GNSS GPS, Avtacad 2018 Garmin 64 GPS багаж, ArcGis 10.4.1 программ Холбогдох

	✓ Холбогдох утас:	80918999						
	✓ Гарын үсэг:	<i>Т. Сүмийн</i>						
5.3	Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбицол	<table border="1"> <tr> <th>№</th> <th>Өргөрөг</th> <th>Уртлаг</th> </tr> <tr> <td colspan="3">2025 онд хийсэн техникийн нөхөн сэргээлтийн цэг координатыг хавсаргав.</td> </tr> </table>	№	Өргөрөг	Уртлаг	2025 онд хийсэн техникийн нөхөн сэргээлтийн цэг координатыг хавсаргав.		
№	Өргөрөг	Уртлаг						
2025 онд хийсэн техникийн нөхөн сэргээлтийн цэг координатыг хавсаргав.								
Нөхөн сэргээлт хийсэн газарт хэмжилт хийж талбайн хэмжээг тогтоон полгон хэлбэрээр shape.File үүсгэн флаш болон CD -нд хуулж акттай акттай хавсаргана. 6. Мэдээллийн сангийн бүртгэл Нөхөн сэргээлтийг хүлээн авсан ажлын хэсэг нь Байгаль орчны мэдээллийн сангийн www.elc.mn цахим системийн Нөхөн сэргээлтийн мэдээллийн дэд санд заавал бүртгүүлнэ. ➢ Мэдээлэл оруулсан хүний нэр, албан тушаал: Байгаль орчны газрын ахлах мэргэжилтэн Б.Наранбаатар Гарын үсэг: Огноо: Нэмэлт мэдээлэл:								

Ажлын хэсгийн ахлагч: Байгаль орчны газрын даргын албан
үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч *Т.Мөнхжаргал*

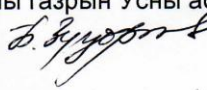
Нарийн бичгийн дарга: Байгаль орчны газрын Газар, газрын хэвлий, Байгаль
www.elc.mn цахим системийн Нөхөн сэргээлтийн мэдээллийн дэд санд заавал
орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний асуудал хариуцсан
газрын ахлах мэргэжилтэн

Б.Наранбаатар

Гишүүд:

Байгаль орчны газрын байгаль орчны
хяналтын улсын байцаагч

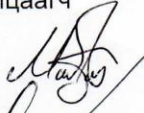
Ц.Пүрэвсүрэн

Байгаль орчны газрын Усны асуудал хариуцсан
мэргэжилтэн Б.Зүгдоржав

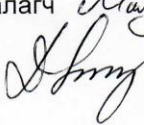
Өлзийт сумын Байгаль орчны хяналтын
улсын байцаагч

 Г.Буянзаяа

Өлзийт сумын Байгаль хамгаалагч

 Ж.Машбат

Өлзийт сумын иргэн төлөөлөл

 Д.Мягмарсүрэн

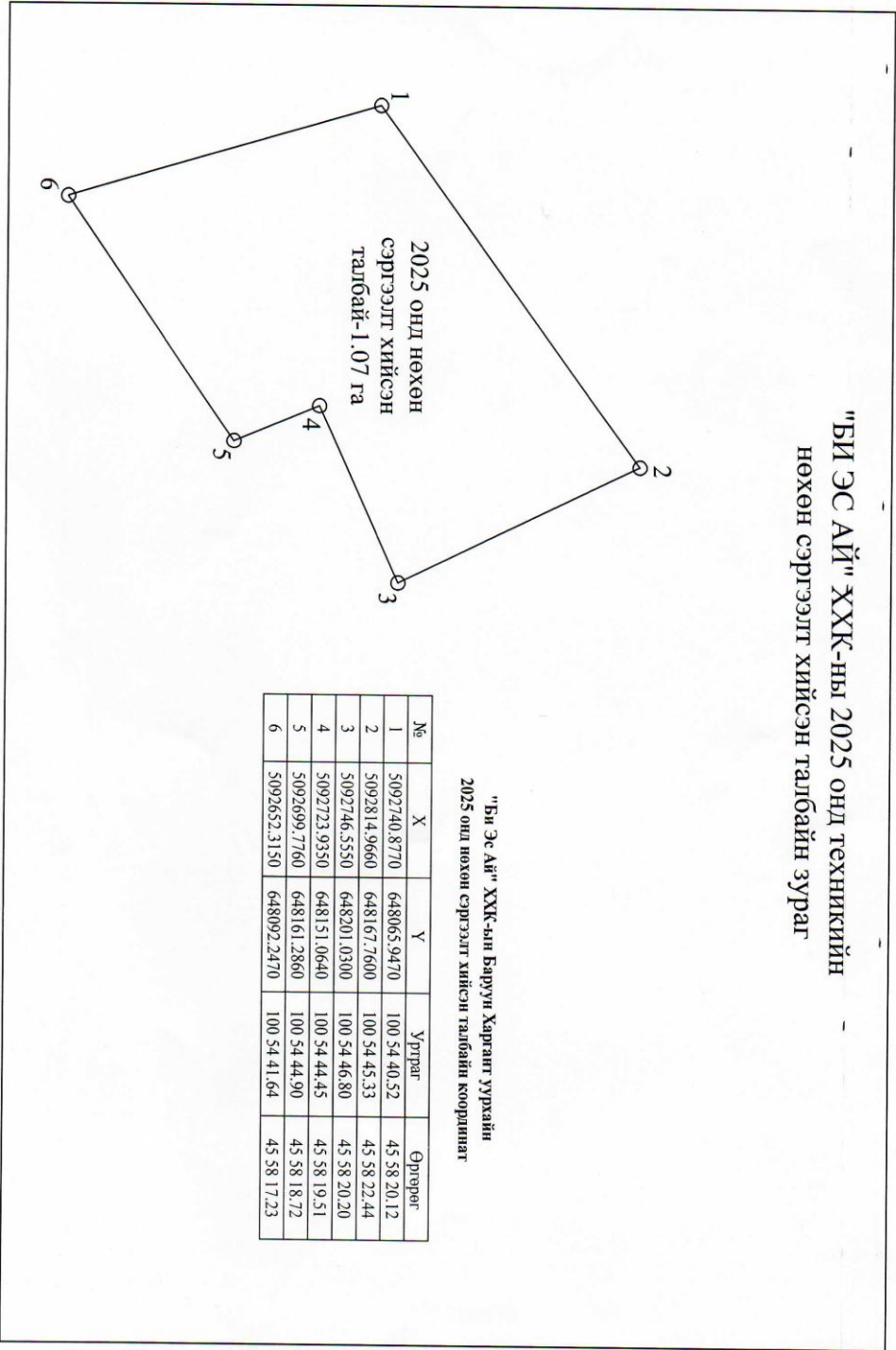
Хүлээн зөвшөөрсөн:

“Би Эс Ай” ХХК -ний захирал

 БИ ЭС АЙ
ХХК

 Ш.Жаргалсайхан

УЛААНБААТАР ХОТ

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/09-23/1

Захиалагч: “BSI” ХХК

Дээж авсан цэг: Баянхонгор аймаг, Өлзийт сум уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 09 сар 15 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 09 сарын 23

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1 карьер											
1	0-15	8.10	0.010	0.023	1.31	0.00	0.03	13	3	3.5	13
Дээж 2 кемп											
2	0-15	8.05	0.011	0.025	1.46	0.00	0.04	14	6	3.4	13

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

2. ХОЛСНИЙ МЕХАНИК ВҮГЭДЭХ ГҮН								
№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1 карьер								
1	0-15	2.4	66.1	17.2	6.7	2.2	5.4	14.3
Дээж 2 кемп								
2	0-15	1.9	67.1	15.9	6.9	3.4	4.8	15.1

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	Дээж 2 кемп	4.2*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1 карьер	0-15	57.2	43.8	0.0	40.9	19.4	21.6
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжсүнд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн
Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом
шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

2025 ОНЫ 09 САРЫН 23

1

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ "БАРУУН ХАРГАНТ" АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Өлзийт сум

Бохир нуур

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Би Эйс Ай" ХХК

Солбицол: X=

Y=

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Нуур

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	117.9	3.32	25.6	Na ⁺ +K ⁺	73.6	3.20	24.7
SO ₄ ²⁻	352.0	7.33	56.5	Ca ²⁺	23.6	1.18	9.1
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	100.7	8.28	63.8
NO ₃ ⁻	1.0	0.02	0.1	NH ₄ ⁺	5.6	0.31	2.4
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	3.1	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	115.9	1.90	14.6	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	598.8	12.97	100.0	Дүн	203.5	12.97	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

нийлбэр: 744.3 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 9.46 мг-экв/дм³

pH: 8.25

Исэлдэх чанар: 9.92 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 0 см

Өнгө: ногоон

Үнэр: 2 балл

Амт: ***

Анион катионуудын

нийлбэр: 802.3 мг/дм³

EC: 1218 µS/cm

TDS: 730 ppm

Тунадас: үл мэдэг

Булингаршил: 132.0 NTU

SO₄²⁻ 57 Cl⁻ 26 HCO₃⁻ 15

Усны найрлагын томъёо: M_{0.8}

Mg²⁺ 64 Na⁺+K⁺ 25 Ca²⁺ 9

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ сульфатын ангийн, магнийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнтэгдүү, маш хатуу, булингар ихтэй ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүдээс магни, сульфат, аммонийн ионы агууламж нь "Усан орчны чанар. Ерөнхий шаардлага MNS 4586:2024" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Гүйцэтгэсэн: Химич, ЭШДаА: С. Эрдэнэчимэг /С.Эрдэнэчимэг/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: Д.Гэрэлт-Од /Д.Гэрэлт-Од/

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ "БАРУУН ХАРГАНТ" АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Өлзийт сум
Цэвэр нуур

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Би Эйс Ай" ХХК

Солбицол: X=
Y=

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Нуур

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	117.5	3.31	24.8	Na ⁺ +K ⁺	89.5	3.89	29.2
SO ₄ ²⁻	355.0	7.40	55.5	Ca ²⁺	25.9	1.29	9.7
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	95.9	7.89	59.2
NO ₃ ⁻	1.0	0.02	0.1	NH ₄ ⁺	4.5	0.25	1.9
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	3.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	134.2	2.20	16.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	619.7	13.32	100.0	Дүн	215.8	13.32	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

нийлбэр: 768.4 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 9.18 мг-экв/дм³

pH: 8.2

Исэлдэх чанар: 8.96 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 0 см

Өнгө: ногоон

Үнэр: 2 балл

Амт: ***

Анион катионуудын

нийлбэр: 835.5 мг/дм³

EC: 1220 µS/cm

TDS: 732 ppm

Тунадас: үл мэдэг

Булингаршил: 125.0 NTU

SO₄²⁻56 Cl⁻25 HCO₃⁻16

Усны найрлагын томъёо: M_{0.8}
Mg²⁺59 Na⁺+K⁺29 Ca²⁺10

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ сульфатын ангийн, магнийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэгдүү, маш хатуу, булингар ихтэй ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүдээс магни, сульфат, аммонийн ионы агууламж нь "Усан орчны чанар, Ерөнхий шаардлага MNS 4586:2024" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Гүйцэтгэсэн: Химич, ЭШДаА: С.Эрдэнэчимэг /С.Эрдэнэчимэг/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: Д.Гэрэлт-Од /Д.Гэрэлт-Од/

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ "БАРУУН ХАРГАНТ" АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Өлзийт сум

Худаг-2

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Би Эйс Ай" ХХК

Солбицол:

X=

Y=

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	110.1	3.10	18.6	Na ⁺ +K ⁺	90.3	3.92	23.6
SO ₄ ²⁻	325.0	6.77	40.7	Ca ²⁺	90.8	4.53	27.2
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	99.2	8.16	49.1
NO ₃ ⁻	22.0	0.35	2.1	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	2.4	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	366.0	6.00	36.1	Fe ³⁺	0.2	0.01	0.1
Дүн	835.1	16.63	100.0	Дүн	280.5	16.63	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

нийлбэр: 932.5 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 12.69 мг-экв/дм³

pH: 8.12

Исэлдэх чанар:

2.08 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Өнгө: үгүй

Үнэр: үгүй

Амт: ***

Анион катионуудын

нийлбэр: 1115.5 мг/дм³

EC: 1381 µS/cm

TDS: 828 ppm

Тунадас: үгүй

Бүлгнэгшил: 0.17 NTU

SO₄²⁻:41 HCO₃⁻:36 Cl⁻:19

Усны найрлагын томъёо: M_{1,1}

Mg²⁺:49 Ca²⁺:27 Na⁺+K⁺:24

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ сульфат-гидрокарбонатын ангийн, магнийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд давсархаг, маш хатуу ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүдээс нийт эрдэсжилт, ерөнхий хатуулаг, магни ионы агууламж нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Гүйцэтгэсэн: Химич, ЭШДаА: С - Эрэнэчимэг /С.Эрдэнэчимэг/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: Д.Гэрэлт-Од /Д.Гэрэлт-Од/

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ОРШИХ "БАРУУН ХАРГАНТ" АЛТНЫ ШОРООН
ОРДЫГ ИЛ УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймаг, Өлзийт сум
Худаг-1
Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Би Эйс Ай" ХХК

Солбицол: X=
Y=

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	108.3	3.05	18.1	Na ⁺ +K ⁺	87.7	3.81	22.7
SO ₄ ²⁻	348.0	7.25	43.1	Ca ²⁺	91.4	4.56	27.1
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ²⁺	102.6	8.44	50.2
NO ₃ ⁻	20.0	0.32	1.9	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	6.0	0.20	1.2	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	366.0	6.00	35.7	Fe ³⁺	0.2	0.01	0.1
Дүн	848.3	16.82	100.0	Дүн	281.9	16.82	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

Анион катионуудын

нийлбэр: 947.2 мг/дм³

нийлбэр: 1130.2 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 13.00 мг-экв/дм³

EC: 1394 µS/cm

pH: 7.85

TDS: 836 ppm

Исэлдэх чанар: 2.08 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: үгүй

Өнгө: үгүй

Амт: ***

Бүлингаршил: 0.17 NTU

SO₄²⁻ 43 HCO₃⁻ 36 Cl⁻ 18

Усны найрлагын томъёо: M_{1.1}

Mg²⁺ 50 Ca²⁺ 27 Na⁺+K⁺ 23

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ сульфат-гидрокарбонатын ангийн, магнийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд давсархаг, маш хатуу ус байна. Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүдээс нийт эрдэсжилт, ерөнхий хатуулаг, магни ионы агууламж нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Гүйцэтгэсэн: Химич, ЭШДаА: С. Эрдэнэчимэг /С.Эрдэнэчимэг/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: Д.Гэрэлт-Од /Д.Гэрэлт-Од/

УС,ЦАГ УУР,ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар
Захиалагч
Сорьц авсан газар
Дээжийн тодорхойлолт
Сорьц авсан огноо
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал
Шинжилгээний аргын стандарт

Шинжээчийн код
Шинжилсэн огноо
Хуудасны тоо

2025/09
“Би Эс Ай”—ХХК
“Байгууллагын орчиноос
Өлзийт сум
2025.08.28
Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
MNS17.2.5.11:2021
MNS17.2.5.12:2021
DUSTRAK8530
02
2025.09.02
1/1

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ:

№	Сорьц авсан цэг	Хэмжих нэгж	PM-2.5	PM-10	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	Азотын исэл (NO ₂)
01	Баяжуулах орчинд	мкг/м ³	0.046	0.041	0.014	0.026
02	Кемп орчинд	мкг/м ³	0.031	0.037	0.012	0.024
ЗДХ	MNS4585:2016		50	0.450	0.200	

Тайлбар: Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний түгээмэл тархалттай бохирдуулагч бодис болох, Хүхэрлэг хий /SO₂/, Азотын давхар исэл /NO₂/-ийн явцыг MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдол ажиглагдаагүй болно.

Агаарын чанарын Техникийн ерөнхий шаардлага MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад PM-2.5, Хүхэрлэг хий /SO₂/ болон Азотын давхар исэл /NO₂/-ын агууламж стандартаас даваагүй байна.

УЦУОШТӨВИЙН ДАРГА
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР
ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ

Ц.ОЮУНЧИМЭГ
Д.ДЭЖИДМАА
А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээний дүн нь тухайн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

УС,ЦАГ УУР,ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар
Захиалагч
Дээжийн тодорхойлолт
Сорьц авсан огноо
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал
Шинжилгээний аргын стандарт

:2024/13
:"Би Эс Ай"-ХХК
:Өлзийт сум Баруун Харгантын уурхай
:2024.10.07
:Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
:MNS: MNS17.2.5.12:1988
MNS17.2.5.11:1988
DUSTRAK8530

Шинжилсэн огноо
Хуудасны тоо

:2024.10.08
:1/1

➤ Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт-Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Хэмжих нэгж	Орчны агаарт тоос			Хүхэрлэг хий /SO ₂ /	Азотын давхар исэл /NO ₂ /
			PM-10	PM-2.5	Нийт тоос		
01	Ашиглалтын талбай	мкг/м ³	0.071	0.012	0.101	0.006	0.017
02	Ажилчдын кемп	мкг/м ³	0.032	0.007	0.077	0.009	0.011
ЗДХ	MNS4585:2016		500			0.450	0.200

ТАЙЛБАР: Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний түгээмэл тархалттай бохирдуулагч бодис болох, Хүхэрлэг хий /SO₂/, Азотын давхар исэл /NO₂/-ийн явцыг MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдол ажиглагдаагүй болно.

УЦУОШТӨВИЙН ДАРГА
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ

Ч.ОЮУНЧИМЭГ

Д.ДЭЖИДМАА

А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээний дүн - тухайн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

“БИ ЭС АЙ” ХЯЗГААРЛАГДМАЛ ХАРИУЦЛАГАТАЙ
КОМПАНИЙН ЗАХИРАЛЫН ТУШААЛ

2024 оны 01 сарын 15 өдөр

Дугаар _____

Улаанбаатар хот

Дотоод хяналт шалгалтын комисс байгуулах тухай

Монгол Улсын Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2 дахь заалт, Засгийн газрын 2011 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 311 тогтоолыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Байгууллагын дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах журмыг 1 дүгээр хавсралтаар, загварыг 2-хавсралтаар байгууллагын дотоод хяналт, шалгалтын комиссыг дараах бүрэлдэхүүнтэй байгуулж баталсугай.

Ажлын хэсгийн ахлагч: Б.Идэр /Менежер/

Гишүүд:

1. С.Жавхлант /ХАБЭА/
2. Б.Гантулга /Уурхайн дарга/
3. Ч.Мэндбаяр /Механик/
4. Г.Эрдэнэбат /Ерөнхий инженер/

2. Байгууллагын үйл ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөнд тавих хяналт, шалгалтын ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан, чанартай хийж гүйцэтгэн тайлагнаж ажиллахыг дотоод хяналт шалгалтын комиссын ахлагч /Б.Идэр-д үүрэг болгосугай.

ЗАХИРАЛ

Ш.ЖАРГАЛСАЙХАН

БИ ЭС АЙ ХХК-ны Баруун харганат уурхайн
2024 оны.....сарын..... өдрийн захирлын
тушаалын,/ тушаалын хавсралт

ДОТООД ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1 Энэхүү журмын нийтлэг зорилго нь Баруун Харганат уурхайн хэмжээнд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах болон түүний хэрэгжилтэд хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулахдаа холбогдох хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтнаас, дотоод хяналт шалгалтын талаар гаргасан шийдвэрийг удирдлага болгоно.

Хоёр. Зорилго

2.1 Дотоод хяналт, шалгалт нь хууль дээдлэх, хараат бус, ил тод, шударга, бодитой, хөндлөнгийн аливаа нөлөөллөөс ангид байх зарчимд тулгуурлана.

2.2 Дотоод хяналт, шалгалтын зорилго нь байгууллагын үйл ажиллагаа, авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ, дээд газрын тогтоол шийдвэр, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны шийдвэрт нийцэж байгаа эсэхэд хяналт тавьж, аливаа эрсдэлээс хамгаалах, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, шаардлагатай тохиолдолд зөрчил гаргасан этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхэд чиглэнэ.

2.3 Дотоод хяналт шалгалтыг удирдамж, төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэж, байгууллагын үйл ажиллагаа, эрх бүхий албан тушаалтнууд, хэлтэс, ажилчдын санал гомдлыг бүрэн хамарсан байвал зохино.

**Гурав. Дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах албан
тушаалтан, түүний эдлэх эрх**

3.1 Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах үүргийг удирдах ажилтангууд болон уурхайн инженер, техникийн ажилчид гүйцэтгэнэ.

3.2 Дотоод хяналт шалгалтыг уурхайн даргын баталсан төлөвлөгөө, удирдамжийн дагуу гүйцэтгэнэ.

3.3 Дотоод хяналт, шалгалтын ажлыг зохион байгуулахдаа байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, чиглэл, зохион байгуулалтын бүтцийг харгалзан явуулах ба хяналт шалгалтын явцад албан тушаалтнаар шаардлагатай мэдээ, мэдээлэл, судалгаа гаргуулах, илэрсэн зөрчил дутагдлын талаар тайлбар гаргуулж ажиллана.

3.4 Дотоод хяналт, шалгалтыг явуулахдаа байгууллагын үйл ажиллагаанд аливаа эрсдэл гарахаас хамгаалах, илэрсэн зөрчил, дутагдлын шалтгаан нөхцөлийг тодруулах, зөрчлийг арилгуулах, зөрчил гаргахгүй байх талаар мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллах шаардлагатай тохиолдолд зөрчил гаргасан этгээдэд хариуцлага ногдуулах талаар уурхайн удирдлагад танилцуулж хэлэлцүүлж шийдвэрлүүлэх.

3.5 Дотоод хяналт, шалгалтыг шаардлагатай тохиолдолд хөндлөнгийн мэргэжлийн байгууллага, шинжээчээр гүйцэтгүүлж болно.

**Дөрөв. Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах
албан тушаалтанууд, тэдгээрийн хүлээх үүрэг**

4.1 Дотоод хяналт, шалгалтын мэргэжилтэнүүд нь байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, зорилт зорилгыг төрийн үйлчилгээний чиглэл, зохион байгуулалтын бүтэц зэргийг харгалзан тухайн жилд хийх хяналт, шалгалтын ажлын тусгайлсан төлөвлөгөөг боловсруулан эрх бүхий албан тушаалтнаар батлуулан мөрдөж ажиллана.

4.2 Дотоод хяналтын мэргэжилтэнүүд нь эрх бүхий албан тушаалтны баталсан удирдамжийн дагуу дотоод хяналт шалгалтыг гүйцэтгэж, байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэл үүсэх, зөрчил дутагдал гарахаас урьдчилан сэргийлж, арга зүйн зөвлөгөө өгч, зөрчлийг арилгуулж дүнг тайлагнаж ажиллана.

4.3 Дотоод хяналт, шалгалтаар байгууллагын үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэл, хүний амь нас, эрүүл мэнд, нийгэм болон хүрээлэн байгаа орчны аюулгүй байдалд шууд буюу шууд бусаар ноцтой аюул, хор хохирол учруулж болохуйц нөхцөл байдал үүссэн нь тогтоогдвол түүнийг арилгах арга хэмжээг нэн даруй авч, эрх бүхий албан тушаалтанд мэдэгдэх, удирдлагыг мэдээллээр хангах

4.4 Хийсэн хяналт шалгалтын талаар бүртгэл хөтөлж, мэдээллийн сан бүрдүүлж, биелэлт гаргаж тайлагнах

4.5 Шалгалтаар илэрсэн зөрчил, түүний шийдвэрлэлтийг бүртгэх, дотоод хяналт шалгалтын чиглэлийн материалыг эмх цэгцлэн хөтлөлт хийн байгууллагын архивд нэгж болгон хүлээлгэн өгөх

Зургаа. Хариуцлага

5.1 Дотоод хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах, багасгах буруутай этгээдэд холбогдох хууль тогтоомж, байгууллагын дотоод журам болон дүрэмд заасан арга хэмжээ авах саналыг, Удирдлагын зөвлөлд оруулж санал аван шийдвэрлүүлнэ.

5.2 Дотоод хяналт, шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдал нь гэмт хэргийн шинжтэй бол хуулийн байгууллагад, хүний амь нас, хүрээлэн буй орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхүйц байвал мэргэжлийн хяналтын байгууллагад мэдээлж шийдвэрлүүлнэ.

2025 оны Байгаль орчны дотоод хяналтын төлөвлөгөө

№	Хяналтын чиглэл	Хяналтын арга хэмжээ	Давтамж / Хугацаа	Хариуцсан нэгж/албан тушаалтан	Хэмжүүр, үзүүлэлт	Хяналтын огноо	Хяналтын үр дүн	Зөрчил, сайжруулалтын зөвлөмж	Гүйцэтгэлийн байдал
1	Хог хаягдал	Хог ангилан ялгах, бүртгэх	Сар бүр	ХАБЭА инженер	Хогны тайлан, бүртгэл	8/29/2025	Хогийг аюултай, ахуйн стандартын хогоор ангилж ачуулсан	Аюултай хог хаягдалын стандартын савтай болох	80
2	Усны хэрэглээ ба бохирдол	Бохир усны шинжилгээ авах	Улирал бүр	Геологи	Шинжилгээний дүн	8/29/2025	Шинжилгээ хийлгээгүй	Усны шинжилгээг яаралтай хийлгүүлэх	40
3	Агаарын чанар	Тоосжилтын хэмжилт хийх	Сар бүр	ХАБЭА инженер	Тоосны агууламж (мг/м³)	8/29/2025	Хэмжилт хийлгээгүй	Агаарын шинжилгээг яаралтай хийлгүүлэх	40
4	Хөрсний хамгаалал	Газрын бохирдлыг шалгах	Жил бүр	Геологи	Шинжилгээний дүн	8/29/2025	Бохирдол шалгуулаагүй	Хөрсний шинжилгээг яаралтай хийлгүүлэх	40
5	Ногоон байгууламж	Ногоон байгууламжийн арчилгаа	Улирал бүр	ХАБЭА инженер	Арчилсан талбайн хэмжээ	8/29/2025	Усалгаа байнга хийгдээгүй	Усалгааг сайжруулах	70

БАТЛАВ
БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЗАСАГ
ДАРГА
Д.МӨНХСАЙХАН
.....оны.....дугаар сарын.....

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, УУРХАЙ АШИГЛАХ,
ҮЙЛДВЭР БАЙГУУЛАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ДЭД БҮТЦИЙГ
ХӨГЖҮҮЛЭХ, АЖЛЫН БАЙР НЭМЭГДҮҮЛЭХ ТУХАЙ ГЭРЭЭ
/“БИ ЭС АЙ” ХХК/**

2025 оны 10 дугаар сарын 16

Дугаар

Номгон

Энэхүү гэрээг нэг талаас: Баянхонгор аймгийн Засаг даргын Тамгын газар түүнийг төлөөлж Бүс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, бодлого, төлөвлөлтийн хэлтсийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Энхбаяр, нөгөө талаас ашигт малтмалын MV-021465 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч “Би Эс Ай” ХХК (цаашид “Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч” гэх) түүнийг төлөөлж Захирал Ш.Жаргалсайхан нар (цаашид хамтад нь “Талууд” гэх) Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2, 31 дүгээр зүйлийн 31.1, Газрын хэвлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2.3, 8 дугаар зүйлийн 8.2.3, Ашигт малтмалын тухай хууль 42 дугаар зүйлийн 42.1, 42.3, Захиргааны ерөнхий хуулийн 52 дугаар зүйлийн 52 дугаар зүйлийн 52.1, 52.2.1, 56 дугаар зүйлийн 56.1, Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2.9 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцожоны дугаар сарын-ны/ний өдөр Баянхонгор аймаг Баянхонгор суманд байгуулав.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү гэрээ нь Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт Ашигт малтмалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу олгосон MV-021465 тоот тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх асуудлаар орон нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь тухайн тусгай зөвшөөрөл бүхий талбай орших аймаг, сумын байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд сайн дурын үндсэн дээр энэхүү Гэрээнд зааснаар дэмжлэг үзүүлнэ.

1.3.Энэхүү Гэрээ нь Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн MV-021465 тоот тусгай зөвшөөрөлд хамаарна.

Хоёр. Засаг даргын эрх, үүрэг

2.1.Энэхүү гэрээний хүрээнд Засаг дарга дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

2.1.1.Хууль тогтоомжоор олгогдсон бүрэн эрхийн хүрээнд ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагааг тогтвортой, хэвийн явуулах нөхцөлөөр тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийг хангах;

2.1.2. Гэрээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн болон хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа төсөл, арга хэмжээний талаар орон нутгийн иргэдэд тогтмол мэдээлэл өгч, саналыг нь авах;

2.1.3. Энэхүү гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, аймаг, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар баталсан төсөл, арга хэмжээнээс тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хамтран хэрэгжүүлэх боломжтой төсөл, арга хэмжээг сонгож, түүнтэй зөвшилцсөний үндсэн дээр энэ тухай иргэдэд мэдээлэх;

2.1.4. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн техник эдийн засгийн үнэлгээ болон зохих байгууллагаар хянуулсан уулын ажлын төлөвлөгөө, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавих;

2.1.5. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн гаргасан хүсэлт, шаардлагыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэж, зохих хариуг өгөх;

2.1.6. Гэрээ байгуулж үйл ажиллагаа эхэлсэн аж ахуйн нэгжид сум орон нутаг, төрийн байгууллагын албан хаагчид, иргэдээс хууль бус дарамт шахалт үзүүлэх асуудлыг таслан зогсоох, буруутай этгээдэд арга хэмжээ авах;

2.1.7. Ашиглалтын аж ахуйн нэгжүүдийн биологийн болон техникийн нөхөн сэргээлтийн явцад холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хяналт тавих ажлыг эрчимжүүлэх;

Гурав. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн эрх, үүрэг

3.1. Энэхүү гэрээний хүрээнд тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1. Үйл ажиллагаагаа хэвийн, тасралтгүй явуулахад орон нутгийн иргэн, хуулийн этгээдийн зүгээс хууль бусаар саад учруулсан тохиолдолд уг асуудлыг зохих журмын дагуу Засаг дарга, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тавьж шийдвэрлүүлэх;

3.1.2. Орон нутгийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, тэднийг сургалтад хамруулах талаар Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар, сумдын удирдлагуудтай хамтарч ажиллан, шаардлагатай ажлын байр болон түүнд тавих шаардлагыг ил тод, нээлттэй хэлбэрээр Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газраар дамжуулан эсвэл олон нийтийн хэрэгсэл болон цахимаар нийтэд зарлах;

3.1.3. Хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хүрээнд шаардлагатай ажлын байрны сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, тухайн орон нутгийн иргэдийг хамруулах ажлыг зохион байгуулах;

3.1.4. Ажиллах хүчнийхээ 50-иас доошгүй хувийг орон нутгаас ажиллуулах, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газрын мэдээллийн санд бүртгэлтэй иргэдээс ажилд авах;

3.1.5. Хэрэгжүүлж байгаа төсөл, арга хэмжээ болон үйл ажиллагааныхаа талаар тухайн аймаг (сум)-ийн иргэдэд тогтмол буюу сар бүр мэдээлэл өгч байх;

3.1.6. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын баталсан байгаль орчныг хамгаалах ажлын төлөвлөгөө, зохих байгууллагаар хянуулсан уулын ажлын төлөвлөгөө, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ зэргийг биелүүлж ажиллах;

3.1.7.Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийж гүйцэтгэх;

3.1.8.Гамшгийн үед сайн дурын үндсэн дээр тухайн орон нутагт техник, тоног төхөөрөмж, ажиллах хүчний болон бусад материаллаг туслалцаа үзүүлэх;

3.1.9.Эрх бүхий байгууллага албан тушаалтнаас тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлж ажиллах;

3.1.10.Уул уурхайн ил тод байдлыг бий болгож, олборлосон баялаг, татвар төлбөрөө тайлагнаж байх;

3.1.11.Уурхай эрхлэхэд шаардагдах Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35.3-р зүйлд заасан бичиг баримтын бүрдлийг бүрэн хангасан тохиолдолд ажлаа эхэлж байх;

3.1.12.Уурхайн ажилчдын нийгмийн даатгал, хувь хүний орлогын албан татварыг сумын төсөвт төвлөрүүлэх;

3.1.13.Нийгмийн хариуцлагынхаа хүрээнд аймаг, сумын өмнө тулгамдаж байгаа аливаа асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх талаар санал санаачилга гаргах;

3.1.14.Орон нутагт үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнтэй ижил төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг гаднаас буюу бусад зах зээлээс авахгүй байх, орон нутгийн тухайлсан ААН-тэй гэрээ байгуулах;

3.1.14.1.Мах, сүү, хүнсний ногоог 100% тухайн орон нутгийн иргэн, аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан худалдан авах;

3.1.14.2.Ажлын хувцас, бараа материал, тээвэр зэргийг тухайн орон нутагт бүртгэлтэй татвар төлөгч иргэн, хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэх;

3.1.14.3.Харуул хамгаалалтыг сонгохдоо тухайн орон нутагт бүртгэлтэй татвар төлөгч иргэн, хуулийн этгээдэд тэргүүн ээлжид давуу эрх олгох;

3.1.15.Аж ахуйн үйл ажиллагааны ашгаас авах татвараас бусад татвар шимтгэлүүдийг орон нутгийн төсөвт төлдөг байх;

3.1.16.Ус ашигласны төлбөрийг тоолуураар хуулийн хугацаанд нь төлнө. Хэрвээ усны тоолуур суурилуулаагүй бол Эрх бүхий байгууллагаас баталсан дүгнэлтийг үндэслэн Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаатай ногдуулалтын гэрээ хийж, төлбөрийг орон нутагт тушаана. Ус ашигласны төлбөрийг дүгнэлтээр төлөх тохиолдолд 50-иас доошгүй хувийг ажил эхлэхэд Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна;

3.1.17.Стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай байх ба бохир усыг татан зайлуулах ажлыг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэх;

3.1.18.Олборлосон металлыг Баруун бүсийн үнэт металлын сорьц тогтоох лабораториар баталгаажуулж, Монгол банк болон эрх бүхий арилжааны банканд тушааж байх;

3.1.19.Гэрээний хэрэгжилтийн техник хяналтын зардал болох 3,000,000 (Гурван сая) төгрөгийг Баянхонгор аймгийн төрийн сангийн “БХ-Хяналт техник - 100030051370” тоот дансанд гэрээ байгуулсны дараа байршуулна;

Дөрөв. Гэрээний хэрэгжилт

4.1.Гэрээний ил тод байдлыг хангах зорилгоор тухайн орон нутгийн иргэдэд

гэрээ байгуулсан талаар мэдээлэх бөгөөд гэрээ, түүнтэй холбогдсон баримт бичгийг талуудын цахим хуудсанд ажлын 3 хоногийн дотор байршуулна. Гэрээний хувийг ажлын 5 хоногийн дотор аймаг (сум)-ийн Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын дэд зөвлөлд хүргүүлнэ.

4.2. Талууд гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тайланг дараа оны 05 дугаар сарын 1-ний дотор аймаг, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд хүргүүлнэ.

4.3. Талууд гэрээний тухайн жилийн биелэлтийн тайланг дараа оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор аймгийн Засаг дарга болон геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

4.4. Гэрээний үүргийн биелэлтийг маягтын дагуу дүгнэх ба гэрээний биелэлт 90 ба түүнээс дээш хувиар үнэлэгдсэн бол дараа жилийн гэрээг байгуулах эрх үүснэ.

Тав. Гэрээний хариуцлага

5.1. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ. Энэхүү гэрээ нь тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хууль тогтоомжоор хүлээсэн бусад үүргээс татгалзах үндэслэл болохгүй.

5.2. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч гэрээ байгуулсан эсэх талаарх мэдээллийг геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад тогтоосон хугацаанд хүргүүлнэ.

Зургаа. Маргаан шийдвэрлэх

6.1. Гэрээг тайлбарлах болон гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой маргаан, зөрчлийг тухай бүр, эв зүйгээр шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд тохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд гомдлоо шүүхэд гаргаж болно.

Долоо. Гэрээ хүчин төгөлдөр болох

7.1. Талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс хойш 2026 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр хүртэл хугацаанд гэрээ хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

7.2. Давагдашгүй хүчин зүйлсийн улмаас гэрээг хугацаанаас өмнө дуусгавар болгож болно.

7.3. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно. Гэрээнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт нь гэрээний нэгэн адил хүчинтэй байх бөгөөд түүний салшгүй хэсэг болно.

7.4. Гэрээг монгол хэл дээр 3 хувь үйлдэнэ.

Найм. Төсөл хөтөлбөр боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах

8.1. Талууд тухайн аймаг, сумын иргэдийн санал хүсэлтэд суурилсан, аймаг, сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар батлагдсан орон нутгийг хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээнд Гэрээний 9.2-д зааснаар санхүүжүүлж хэрэгжилтийг хамтран ажиллах гэрээнд тусган ажиллана.

8.2. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь байгаль орчин, хүн амд нөлөөлөх нөлөөллийг бууруулах, дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх зэрэг тухайн орон нутгийн хөгжлийг дэмжих зорилгоор аймаг, сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар баталсан төсөл, арга хэмжээнээс сайн дурын үндсэн дээр хамтран хэрэгжүүлнэ.

5

Үүнд:

№	Данс эзэмшигч	Дансны дугаар	Мөнгөн дүн	Хугацаа
1	2	3	4	5
1	Баянхонгор аймаг ОНХСан	100030052400	25,000,000	X/25
2	Өлзийт сум ОНХСан	100031452400	25,000,000	X/27

8.3. Давагдашгүй хүчин зүйлсийн улмаас дээрх хандив, тусламжийг гэрээний хугацаанд багтаан үзүүлээгүй бол дараа онд заавал нөхөн үзүүлнэ. / Давагдашгүй хүчин зүйл гэдэгт талуудын хараа хяналтаас гадуур болсон, урьдчилан таамаглах боломжгүй, урьдчилан сэргийлж, шинжлэх ухаан, техникийн ололтыг ашиглан даван гарах боломжгүй дараах саад тотгор тохиолдсоны улмаас талууд гэрээний дагуу хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадахгүйд хүрэхийг ойлгоно. Үүнд:

1. Зарласан болон зарлаагүй дайн, зэвсэгт мөргөлдөөн, бослого, гадаадын түрэмгийлэл, хорлон сүйтгэх үйл ажиллагаа, хувьсгал
2. Байгалийн гамшиг багтана.

ГЭРЭЭГ ХЯНАСАН:

ХУУЛЬ, ӨРХ ЗҮЙН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

Д.САРАНГАРАВ

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН БҮС, ОРОН НУТГИЙН
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БОДЛОГО,
ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГЫН
АЛБАН УҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
У.ЭНХБАЯР

Хаяг: Баянхонгор сум, Номгон 1-р баг,
Нутгийн удирдлагын ордон, 201 тоот

Утас: 88111709

“БИ ЭС АЙ” ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Ш.ЖАРГАЛСАЙХАН

Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан-Уул
дүүрэг, 3-р хороо, Ажилчдын
гудамж, 91 тоот
Утас: 88085059

БӨӨН ЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН
ТУШААЛ

2025 оны 04 сарын 29 өдөр

Дугаар А/Н

Номгон

“Би Эс Ай” ХХК-д ус ашиглах
зөвшөөрөл олгох тухай

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйл 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйл 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдрийн Е-2501-000074 дугаартай дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дахь “Баруун харганат” нэртэй MV-021465 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох төсөл нь 2025 онд нийт 21,066.0 шоо метр ус ашиглахыг “Би Эс Ай” ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Ус ашиглах гэрээг байгуулж дүгнэх, эрх үүргийг мөрдөж ажиллахыг Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн (Ц.Доржнамжин), “Би Эс Ай” ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д тус тус даалгасугай.

3. Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, үйл ажиллагааны явцад хяналт тавьж ажиллахыг Газрын доорх усны нөөц, хяналт шинжилгээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Б.Мөнгөнчимэг)-д үүрэг болгосугай.

4. Ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулсан улсын тэмдэгтийн хураамж 260,000 /хоёр зуун жаран мянга/ төгрөгийг Төрийн сангийн 100030000941 дансанд төвлөрүүлэх, холбогдох мэдээ тайлан, гэрээний биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний дотор ирүүлэхийг “Би Эс Ай”- ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д даалгасугай.

5. Ус ашиглах зөвшөөрлийг гэрээний хамт аймгийн Татварын хэлтэс, Өлзийт сумын Засаг даргын Тамгын газарт тус тус хүргүүлж, төлбөр хураамжийн төвлөрүүлэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Усны чанар экологи, төлбөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Л.Энхтогтох)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА Б.НЯМ-ОЧИР

C:\Users\2024 on\toot, l\тушаал.docx

642401100

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

оны дугаар сарын -
ний өдөр

Дугаар Е-2501-000074

Улаанбаатар хот Утас:

265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Би Эс Ай ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 5035503
Захирал: Жаргалсайхан
Холбоо барих дугаар: 88095575
Факс :
И-мэйл хаяг :

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Баруун харгант алтны шороон ордуг ил аргаар ашиглах төсөл
Байршил: Баянхонгор, Өлзийт, 2-р баг, Байн ам
Харьяалагдах сав газар: Орог нуур, Түйн голын сав газар
Хамаарах салбар: Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших 4,791.43 га талбай бүхий MV-021465 тусгай зөвшөөрөлтэй “Баруун харганат”-ын алтны шороон ордуг ил аргаар ашиглах төсөл.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Би Эс Ай

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
1	2 ээлжээр	142	29	20

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Хүдэр боловсруулахад нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглах усны хэмжээ	15020.0	тонн	Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Баянбүрд ордын 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, маягт 3-т 15.02 мян.м3 хүдэр боловсруулахаар төлөвлөсөн байна. Усны газрын 2024.07.08-ны өдрийн Е-2407-000008 дугаар усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтээр

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
			технологийн усны 70 хувийг эргэлтээр, 30 хувийг нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглахаар тооцсон байна.
Зам, талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	11000.0	м2	Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших “Баруун харганат”-ын алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн БОННУТ-ын 37-р хуудсанд 11,000.0 м2 талбайн тоосжилт дарахаар тусгасан байна.
“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан болон, тарихаар төлөвлөсөн модны арчилгаа усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	600.0	ш	Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Баянбүрд ордын 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, маягт 10-т 100.0 ш мод тарихаар төлөвлөсөн, 2024 онд 500 ш мод тарьсан байна.
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	29.0	хоногт 1 хүн	Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Баянбүрд ордын 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, маягт 3, 12-т үндсэн компаний 29 хүн, 120 хоног, 2 ээлжээр ажиллахаар төлөвлөсөн байна.

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Технологийн хэрэгцээнд	9.0	777.6	Усны газрын 2024.07.08-ны өдрийн Е-2407-000008 дугаар усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтээр төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай нийт 229.40 м3/хон усны хэрэглээг төслийн талбайд гаргуулсан 3 ш худаг (нийлбэр ундарга 777.60 м3/хон)-аас хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй гэсэн байна.

7.Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ : **Тeam смaйл ХХК**
Холбоо барих : **99058080**
Нэмэлт мэдээлэл:

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Усан сан	5200.0	Тунаах нуур-1 далангаар ус шүүрэлтийг багасгах зорилгоор шавар материалаар хийсэн хамгаалалтын бүрхүүл, тусгай зориулалтын нийлэг материалаар хучихаар төлөвлөсөн. Далангийн өндөр 3.0

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
		м, усан сангийн түвшин 2.5 м байхаар далан байгуулна.
Усан сан	4500.0	Тунаах нүүр-2
Усан сан	2400.0	Эргэлтээр ашиглах ус

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
Гүний худаг	Эргэлтийн усан сан	50	600

10. Онцгой нөхцөл

- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй байхыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглоно;
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх г.м;
- Хаягдлын сангийн зургийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, Усны газраар дүгнэлт гаргуулах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Хүдэр боловсруулахад нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглах усны хэмжээ	15020	тонн	4.0	1.0	Удаа	60,080.00	42,056.00	18,024.00
Зам, талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	11000	м2	0.002	90.0	Хоног	1,980.00	0.00	1,980.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан болон, тарихаар төлөвлөсөн модны арчилгаа усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	600	ш	0.05	18.0	Удаа	540.00	0.00	540.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	29	хоногт 1 хүн	0.15	120.0	Хоног	522.00	0.00	522.00
Нийт						63,122.00	42,056.00	21,066.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Хүдэр боловсруулахад нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглах усны хэмжээ	18024.00	Газрын доорх ус	0.0	1628.76	29,356,770.24	0.0	29,356,770.24
Зам, талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	1980.00	Газрын доорх ус	0.0	193.90	383,922.00	0.0	383,922.00
“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан болон, тарихаар төлөвлөсөн модны арчилгаа усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	540.00	Газрын доорх ус	0.0	67.87	36,647.10	0.0	36,647.10
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	522.00	Газрын доорх ус	0.0	87.26	45,547.11	0.0	45,547.11
Нийт	21,066.00				29,822,886.45		29,822,886.45

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Ахуйн хэрэгцээнээс гарч буй бохир усыг стандартын шаардлагад нийцтэл цэвэршүүлэн эргүүлэн ашиглах.
- Нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглах усны хэмжээг 30%-иас хэтрүүлэхгүй байх;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Бөөнцагаан-Орог нуур сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахгүй байх;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус татах шугам хоолой бүрд баталгаажуулсан онлайн тоолуур суурилуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;
- Үйл ажиллагаа зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж ажиллах;
- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт-шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах.

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Б.Энхсүрэн

Боловсруулсан огноо:

2025.04.02

Байгууллагын нэр: **Усны газар**
Газар хэлтэс: **Удирдлага**
Албан тушаал: **Даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч**
Овог нэр: **Эннэмъядар Батбаяр**
Зурсан огноо: **2025.04.11 13:55:46**

ДАРГА БАТЛАВ
Б.НЯМ-ОЧИР
0325050006
3132358 ATA15472

БАТЛАВ
“БИ ЭС АЙ” ХХК-ИЙ ЗАХИРАЛ
Ш.ЖАРГАЛСАЙХАН
УЛААНБААТАР ХОТ
5035803 УДМ00256

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 04 дүгээр сарын 29 Дугаар 03 Номгон

НЭГ. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Ус газрын 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ны өдрийн Е-2501-000074 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны 2025 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/13 тоот тушаалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн Цэцэгмаа овогтой Доржнамжин

Ус ашиглагчийг төлөөлж: “Би Эс Ай” ХХК-ий захирал Ширэндэв овогтой Жаргалсайхан нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаатайгаар байгуулав.

ХОЁР. Гэрээний нөхцөл

2.1 Ус ашиглах зориулалт: Хүн амын унд ахуй, үйлдвэрийн хэрэгцээ

2.2 Ашиглах усны хэмжээ – 21,066.0 м³

2.2.1 Ашиг олох зориулалтаар үйлдвэрлэл үйлчилгээ-522.0 м³

2.2.2 Хүдэр боловсруулахад- 18,024.0 м³

2.2.3 Зам талбайн тоосжилт дарахад- 1,980.0 м³

2.2.4 “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн- 540.0 м³

2.3 Усны чанар найрлага: Унд ахуйн усанд гидрохимийн шинжилгээ хийлгэж, шинжилгээний хариуг улирал тутамд Сав газрын захиргаанд ирүүлэх

Шинжлэх ухааны академи газарзүй-геозкологийн хүрээлэн усны шинжилгээний лабораторийн дүнгээр:

Стандарт	Дээжний хаяг байршил	Лабораторийн сорилтын дүн, мг	
MNS 0900:2018	Худаг	Cl	91.2
		SO ₄	250.0
		NO ₂	0.03
		NO ₃	14.0
		CO ₃	0.0
		HCO ₃	378.2
		Ерөнхий хатуулаг	12.71
		EC	1266cm
		pH	7.04
		TDS	760ppm
		Исэлдэх чанар	2.72мг

2.4 Усны эх үүсвэрийн байршил

Худгийн нэр	Координат		Ундарга (л/с)	Зориулалт	Тоолуурын марк, тоолуурын завгар
	Уртраг	Өргөрөг			
Худаг 1	45°58'15.7"	100°54'51.1"	3.0 л/с	Уурхайн зориулалттай	LXLG-50
Худаг 2	45°58'20.3"	100°54'40.2"	3.0 л/с	Уурхайн зориулалттай	LXLG-50

Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт диаметр/: Гүний худгуудаас эргэлтийн усан санд ус дамжуулах хоолой 100 мм голчтой, 800 м урт, эргэлтийн усан сангаас угаах төхөөрөмжид ус дамжуулах хоолой 100 мм голчтой, 50 м урт байна.

2.5 Хаягдал усны хэмжээ: Хаягдал бохир усыг цэвэрлэх байгууламжийн шугам сүлжээ болон хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэхдээ MNS:6561:2015, MNS:4943:2015 стандартуудыг мөрдлөг болгох

2.6 Байгаль орчны үнэлгээ: “Баруун харганат” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг 2020 онд “Тем смайл” ХХК хийж гүйцэтгэсэн.

2.7 Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин: Стандарт шаардлага: Унд ахуйгаас гаргах хаягдал бохир усыг хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэхдээ хаягдал усны стандарт (MNS 4943:2015) –ын шаардлагыг мөрдлөг болгох.

Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны А/82/128 тоот тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

2.8 Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

Д /д	Сөрөг нөлөөлөл Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Төсөв (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ундны болон уурхайн шүүрлийн ус, цэвэрлэх байгууламжийн усны дээжийг мэргэжлийн байгууллагаар шинжлүүлж дүгнэлт гаргуулах		Улирал бүр	
2	Түйн голын голдирлыг сэргээх, засах (Орог нуурын цутгал хэсэгт)	3,000,000	2025	УАГ-2.8
3	Уурхайн мод үржүүлгийн талбайн усалгааны системийг шинэчлэх, сайжруулах, засварлах		2025	

- Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн дагуу хаягдал усны дүгнэлтийг хоёрдугаар улиралд багтаан холбогдох байгууллагаар гаргуулж зөвшөөрөл авч гэрээ, байгуулах
- Унд ахуйгаас гарах бохир усыг стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж зам, талбайн тоосжилт дарахад эргүүлэн ашиглах

2.9 Усны тоолуур:

- Байгаль орчин ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А/156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам" мөрдөж ажиллах.
- Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 02 дугаар сарын 23-ны 01/115 тоот албан даалгаврын хэрэгжилтийг хангаж тайланг улирал бүр сав газрын захиргаанд ирүүлэх.
- Сар бүр тоолуурын заалтыг сумын БОХУБ, Байгаль хамгаалагчаар баталгаажуулах.

2.10 Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Усны төлбөрийг 20 хувийг хоёрдугаар, 40 хувийг гуравдугаар, 40 хувийг дөрөвдүгээр улиралын эхний сард төлбөрийг бүрэн төлнө.

2.10.2 Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 6 дугаар бүлгийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь хэсэгт заасны дагуу усны төлбөрийг төвлөрүүлэхдээ усны тоолуурын заалтыг үндэслэн, ус ашиглуулах дүгнэлтээр тогтоосон төлбөрийн хувь хэмжээгээр тооцож, орлогын дараа сарын 10-ны өдрийн дотор төлж барагдуулна.

2.11 Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ноогдох төлбөрийн хэмжээ:

Хаягдал усны дүгнэлтийг тухайн жилийн тухайн жилийн хоёрдугаар улиралд багтаан гаргуулж ус бохирдуулсаны төлбөрийг төвлөрүүлэх.

ГУРАВ:Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7дугаар зүйлийн 7.5, 18 дугаар зүйлийн 18.1.4, 19 дүгээр зүйлийн 19.1.2, 19.1.4, 26 дугаар зүйлийн 26.1, 30 дугаар зүйлийн 30.1, 30.2, 31 дүгээр зүйлийн 31.1,-д заасан эрхээ эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

ДӨРӨВ. Бусад

4.1 Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2 Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3 Ус ашиглагч нь 2025 оны 11 дугаар сарын 01-ны дотор Бөөнцагаан –Орог нуурын сав газрын захиргаанд уурхайн ус ашиглалтын тайланг ирүүлэх.

4.4 Ус ашиглах гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.5 Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5 Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1 Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн.

4.5.2 Аль нэг тал татан буугдсан бол

4.6 Ус ашиглагч нь усны тоолуур суурилуулах хүртэл баяжуулсан элсний хэмжээгээр ноогдуулалт хийж, Байгалийн нөөц ашигласны усны төлбөрийг төсөвт төвлөрүүлнэ.

4.7 Усан хангамжийн эх үүсвэр, газрын доорх усны цооног шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах

4.8 Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө болон уурхайн үйл ажиллагаа зогсох үеүүдэд Усны тоолуурын заалтыг сав газрын захиргаагаар хянуулан бичилт хийлгэх;

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн

Ц.Доржнамжин (Ц.Доржнамжин)

Хаяг: Баянхонгор аймаг Голомт банк: 404тоот

Харилцах утас: 70440029, 90111392

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

"Би Эс Ай" ХХК-ийн уурхайн захирал

М.А.Сайхан (Ш.Жаргалсайхан)

Хаяг: УБ хот Хан Уул дүүрэг, 3-р хороо, Ажилчдын гудамж, 91 тоот

Харилцах утас: 88085059

БООН ЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН
ТУШААЛ

2025 оны 04 сарын 29 өдөр

Дугаар А/14

Номгон

Г “Би Эс Ай” ХХК-д ус ашиглах
зөвшөөрөл олгох тухай Г

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйл 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйл 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдрийн Е-2501-000074 дугаартай дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

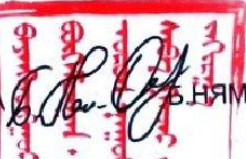
1. Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дахь “Баруун харганат” нэртэй MV-021465 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох төсөл нь 2025 онд нийт 21,066.0 шоо метр ус ашиглахыг “Би Эс Ай” ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Ус ашиглах гэрээг байгуулж дүгнэх, эрх үүргийг мөрдөж ажиллахыг Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн (Ц.Доржнамжин), “Би Эс Ай” ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д тус тус даалгасугай.

3. Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, үйл ажиллагааны явцад хяналт тавьж ажиллахыг Газрын доорх усны нөөц, хяналт шинжилгээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Б.Мөнгөнчимэг)-д үүрэг болгосугай.

4. Ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулсан улсын тэмдэгтийн хураамж 260,000 /хоёр зуун жаран мянга/ төгрөгийг Төрийн сангийн 100030000941 дансанд төвлөрүүлэх, холбогдох мэдээ тайлан, гэрээний биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний дотор ирүүлэхийг “Би Эс Ай”-ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д даалгасугай.

5. Ус ашиглах зөвшөөрлийг гэрээний хамт аймгийн Татварын хэлтэс, Өлзийт сумын Засаг даргын Тамгын газарт тус тус хүргүүлж, төлбөр хураамжийн төвлөрүүлэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Усны чанар экологи, төлбөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Л.Энхтогтох)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА Б.НЯМ-ОЧИР

C:\Users\2024 on\lout, lrywaan.docx

642401100

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛСАН ТУХАЙ АКТ

2025 оны 06-р сарын 09 өдөр

Номгон

Дугаар

Баянхонгор аймгийн Ойзуулт сумын 4-р багийн нутагт байрлах
Би Эс Ай ХХК-ий Хангалд талбайд байрлах
Ууруур зориулалт бүхий усны эх үүсвэрт 2025 оны 06-р сарын 09
өдөр усны тоолуур суулгаж баталгаажуулав.

..... компанид үйлдвэрлэгдсэн LX5650 загварын 01001
дугаартай тоолуурыг X.45°58'9.63, У.100°54'42.058 Солбицол, Н.....
өндөрлөгт байрлах Ууруур эх үүсвэр /худаг, цооног, труба, гол/-т
суурилуулсан бөгөөд тус компани нь Ууруур зориулалтаар
ашиглана. 2025 оны сард ус ашиглах дүгнэлт гаргуулсан. /гаргуулах
шаардлагатай/

Тоолуур нь Стандарт, хэмжил зүйн газрын 2025 оны 05-р сарын 21-ны өдөр
баталгаажуулсан 238819 дугаар бүхий гэрчилгээтэй, 113 хэмжих
хязгаартай, 50 мм-ийн голчтой № 01001-ын /хүйтэн, халуун/ усны тоолуур
31217 м³ заалттай байлаа.

Амар тогтогдог ХХК Э.Тогтог Тоолуурыг суурилуулж усыг
шахаж үзэж шалгахад 31218 м³ гэсэн заалттай байсан бөгөөд ус шахах явцад
усны тоолуур хэвийн ажиллаж байсан. Усны тоолуурын баталгааны лац нь 016
дугаартай байна. Усны тоолуурыг суурилуулж холболтыг А/01 дугаар лацаар
лацдав.

Хянаж байхын тулд BSI Уурхайн дугаартай БОХ
Улсын байцаагчийн лацыг давхар тавьж BSI компанийн
Уурхайн дарга Б.ГАНТУУХГЭ хариуцуулсан болно.

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛСАН:
АКТ ҮЙЛДСЭН БОХУБ-Ч Ууруур ХХК Г.НАНСАЛМАА

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛАХАД БАЙЛЦСАН: Б.ГАНТУУХГЭ

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛСАН ТУХАЙ АКТ

2025 оны 06-р сарын 9 өдөр

Номгон

Дугаар

Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын 2-р багийн нутагт байрлах
Би Эс Ай ХХК-ий ашиглалт талбайд байрлах
үйлдвэрлэл зориулалт бүхий усны эх үүсвэрт 2025 оны 06-р сарын 09
өдөр усны тоолуур суулгаж баталгаажуулав.

..... компанид үйлдвэрлэгдсэн LX56-50 загварын
дугаартай тоолуурыг X.3.5°58'15.7, У.100°54'50.8 солбицол, Н.....
өндөрлөгт байрлах эх үүсвэр /худаг, цооног, труба, гол/-т
суурилуулсан бөгөөд тус компани нь үйлдвэрлэл зориулалтаар
ашиглана. 20..... оны сард ус ашиглах дүгнэлт гаргуулсан. /гаргуулах
шаардлагатай/

Тоолуур нь Стандарт, хэмжил зүйн газрын 2025 оны 05-р сарын 12-ны өдөр
баталгаажуулсан 238818 дугаар бүхий гэрчилгээтэй, 118 хэмжих
хязгаартай, 50-ийн голчтой № 01051-ын /хүйтэн, халуун/ усны тоолуур
50258 м³ заалттай байлаа.

Амар Тогтог ХХК Э. Мануу Тоолуурыг суурилуулж усыг
шахаж үзэж шалгахад 50259 м³ гэсэн заалттай байсан бөгөөд ус шахах явцад
усны тоолуур хэвийн ажиллаж байсан. Усны тоолуурын баталгааны лац нь 016
дугаартай байна. Усны тоолуурыг суурилуулж холболтыг 17/01 дугаар лацаар
лацдав.

Хянаж байхын тулд дугаартай БОХ
Улсын байцаагчийн лацыг давхар тавьж Б.С.Т компанийн

Уурхайн дараа Б.ГАНТУУГА хариуцуулсан болно.

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛСАН:
АКТ ҮЙЛДСЭН БОХУБ-Ч Э. Мануу
Г.НАНСАЛМАА

ТООЛУУР СУУРИЛУУЛАХАД БАЙЛЦАН: Э. Мануу Б.ГАНТУУГА

Г.Эрмэн Г.Эрмэн

 СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

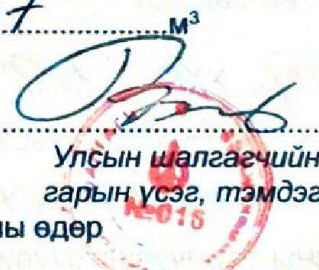
**УСНЫ ТООЛУУРЫН
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ**
№ ЭУ 238819

.....-Д
(хэрэглэгчийн нэр) Би Эс Ай ХХК

ашиглаж байгаа LXSG-50 загварын 15 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 50 мм-ийн голчтой № 01001 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 016 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2024 оны 05 -р сарын 12 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 31217 м³

Лабораторийн тэмдэг
2025 оны 05 -р сарын 12 -ны өдөр

Улсын шалгагчийн
гарын үсэг, тэмдэг

 СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

**УСНЫ ТООЛУУРЫН
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ**
№ ЭУ 238818

.....-Д
(хэрэглэгчийн нэр) Би Эс Ай ХХК

ашиглаж байгаа LXSG-50 загварын 15 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 50 мм-ийн голчтой № 01057 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 016 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2024 оны 05 -р сарын 12 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 50258 м³

Лабораторийн тэмдэг
2025 оны 05 -р сарын 12 -ны өдөр

Улсын шалгагчийн
гарын үсэг, тэмдэг

БӨӨН ЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН
ТУШААЛ

2025 оны 01 сарын 28 өдөр

Дугаар А/03

Номгон

“БИ ЭС АЙ” ХХК-ий хаягдал ус хаях,
зайлуулах зөвшөөрлийг сунгах тухай

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалт, 24 зүйлийн 24.2 дахь заалт, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.5 дахь заалт, Монгол улсын Засгийн газрын 316-р тогтоол, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын хамтарсан А/719/189 дугаар тушаал, Усны газраас гаргасан 2025 оны 01 дугаар сарын 13-ны өдрийн Е-2501-000024 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Өлзийт сумын нутаг дахь уул уурхайн ашигт малтмал олборлох MV-021 465 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй алтны шороон ордын олборлох үйл ажиллагаа эрхлэгч “Би Эс Ай” ХХК нь хаягдал ус хаях цэгт 2024 онд 103'113,5 м³ хаягдал усыг Хүрээлэн байгаа орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015 стандартаар тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн байгальд шууд хаясан тул, хаягдал усыг хаях зайлуулах зөвшөөрлийг нэг жилийн хугацаатайгаар сунгасугай.

2. Хаягдал усыг байгальд шууд нийлүүлж байгаа хуулийн этгээдтэй байгуулсан ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг дүгнэж, хаягдал ус хаях зайлуулах зөвшөөрлийн хэрэгжилтэд байнгын хяналт тавьж ажиллахыг Усны чанар экологи, төлбөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Л.Энхтогтох)-д үүрэг болгосугай.

3. Усны тухай хуулийн 25 дүгээр зүйлийн 25.1 дахь заалтын дагуу хаягдал усны тоо хэмжээ, чанар найрлагад хяналт тавьж, хаягдал усны стандартын шаардлагад нийцүүлэн бохир усыг цэвэрлэн зайлуулж ажиллахыг “Би Эс Ай” ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д даалгасугай.

4. Холбогдох хууль тогтоомж, гэрээгээр хүлээсэн ус бохирдуулагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг биелүүлж, холбогдох мэдээ тайлан, гэрээний биелэлтийг цаг тухайд нь ирүүлж ажиллахыг “Би Эс Ай” ХХК-ий захирал (Ш.Жаргалсайхан)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА Б.НЯМ-ОЧИР

C:\Users\2024 он\root\1\тушаал.docx

ХАЯГДАЛ УСНЫ ДУГНЭЛТ

2025 оны 1 дугаар
сарын 13 -ний өдөр

Дугаар Е-2501-000024

Улаанбаатар хот Утас:
265528, 265578

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

1.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар:

Оноосон нэр: Би Эс Ай
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 5035503
Захирал: Жаргалсайхан
Холбоо барих дугаар: 88095575

1.2. Төслийн нэр, байршил:

Төслийн нэр: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших Баруун
Харганын алтны шороон орд
Байршил: Баянхонгор, Өлзийт, 2-р баг, Байн ам
Дэлгэрэнгүй хаяг: Баянхонгор, Өлзийт, 2-р баг, Байн ам, 91 тоот
Харьяалагдах сав газар: Орог нуур, Түйн голын сав газар

Хоёр. Хаягдал усны талаарх мэдээлэл

2.1. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, цэвэрлэгээний арга, түвшин

Хаягдал ус нийлүүлэх хэлбэр: Байгальд нийлүүлэх
Нийлүүлж буй хаягдал усны төрөл:
Нэмэлт тайлбар: -

2.2. Хаягдал усны хэмжээ

Хаягдал ус нийлүүлэх байгууламж	Хүчин чадал	Хаягдал усны төрөл	Хаягдал ус хаях зайлуулах цэг	Нийлүүлэлт Цэвэрлэгээний арга	Тайлбар
Үнд ахуйн хаягдал ус	0	[Үнд ахуйн хаягдал ус]	Байгальд нийлүүлэх хүрээлэн буй орчинд (Гадаргын ус, хөрс)	Цэвэрлэдэггүй	913.5 м3/жил
Технологийн	40000 м3	[Технологийн	Хаягдлын	Механик аргаар	40798.24 м3/жил

Хаягдал ус нийлүүлэх байгууламж	Хүчин чадал	Хаягдал усны төрөл	Хаягдал ус хаях зайлуулах цэг	Нийлүүлэлт	Цэвэрлэгээний арга	Тайлбар
хаягдал ус	эзлэхүүнтэй	хаягдал ус]	санд			
Эргүүлэн	6000 м3	[Эргүүлэн	Хаягдлын		Механик аргаар	61401.76 м3/жил
ашиглах	эзлэхүүнтэй	ашигласан	санд			
хаягдал ус		хаягдал ус]				

2.3. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл

2024 он
Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ
Стандарт: S_MNS4943
Шижилгээний давтамж: 0

№	Бохирдуулах бодисын төрөл	ЗДХ, (мг/л)	Хаягдал усны холимог дээж дэх бохирдуулах бодисын дундаж агууламж, (мг/л)	ЗДХ-ээс дахин хэтэрсэн агууламж	Нөхөн төлбөр тооцох шатлан өсгөх хэлбэр
---	------------------------------	-------------	--	------------------------------------	---

Жишиг хэмжээгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

№	Үйл ажиллагаа	ЗДХ, (мг/л)
1	Нийгмийн үйлчилгээ болон бусад	
2	Үйлдвэрлэл	
3	Үйлчилгээ	
	Зочид буудал, Жуулчны бааз, Ажилчдын тосгон	1.5

2024 он
Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ
Стандарт: S_MNS4943
Шижилгээний давтамж: 0

№	Бохирдуулах бодисын төрөл	ЗДХ, (мг/л)	Хаягдал усны холимог дээж дэх бохирдуулах бодисын дундаж агууламж, (мг/л)	ЗДХ-ээс дахин хэтэрсэн агууламж	Нөхөн төлбөр тооцох шатлан өсгөх хэлбэр
---	------------------------------	-------------	--	------------------------------------	---

Жишиг хэмжээгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

№	Үйл ажиллагаа	ЗДХ, (мг/л)
1	Нийгмийн үйлчилгээ болон бусад	
2	Үйлдвэрлэл	
	Бусад үйлдвэрлэл	0.8
3	Үйлчилгээ	

2024 он
Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ
Стандарт: S_MNS4943

Шижилгээний давтамж: 0

№	Бохирдуулах бодисын төрөл	ЗДХ, (мг/л)	Хаягдал усны холимог дээж дэх бохирдуулах бодисын дундаж агууламж, (мг/л)	ЗДХ-ээс дахин хэтэрсэн агууламж	Нөхөн төлбөр тооцох шатлан өсгөх хэлбэр
---	---------------------------	-------------	---	---------------------------------	---

Жишиг хэмжээгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

№	Үйл ажиллагаа	ЗДХ, (мг/л)
1	Нийгмийн үйлчилгээ болон бусад	
2	Үйлдвэрлэл	
	Бусад үйлдвэрлэл	0.8
3	Үйлчилгээ	

Гурав. Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ

3.1. Ус бохирдуулсны төлбөр тооцсон үндэслэл

Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 баталсан “Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А-406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усны эзлэхүүн, бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам, тооцоолох аргачлал”
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2019 оны А-816/218 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ”

3.2. Ус бохирдуулсны төлбөрийн тооцоо

Огноо	Улирал	Хаягдал усны төрөл	Тооцсон хаягдал усны хэмжээ	Төлбөр, тооцоо, ₮	Чөлөөлөлт дүн, ₮	Хөнгөлөлтийн дүн, ₮	Нийт төлбөр зохих дүн, ₮
2024	-	унд ахуй	913.50	68,512.50	0.00	0.00	68,512.50
2024	-	нөхөн сэлбэлтээр авсан технологи	40,798.24	1,631,929.60	0.00	0.00	1,631,929.60
2024	-	эргүүлэн ашигласан технологи	61,401.76	2,456,070.40	2,456,070.40	0.00	0.00
Нийт				4,156,512.50	2,456,070.40	0.00	1,700,442.10

Дөрөв. Тавигдах шаардлага

- Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалт, 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаанаас авсан “Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийн бичиг”, “Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ”-г дүгнүүлж, сунгуулах;
- Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар баталсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтын дагуу хаягдал усны шугам дээр тоолуур суурилуулах;
- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А-406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан “Хаягдал усны эзлэхүүн, бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тооцоолох аргачлал”-ын хүснэгт №2-ын 14, 32-д заасан хаягдал усанд тодорхойлох үзүүлэлтүүдийг бүрэн шинжлүүлээгүй тохиолдолд

бохирдуулах бодисыг жишиг хэмжээгээр авч тооцно;

-Ахуйн бохир усыг бага оврын цэвэрлэх байгууламж суурилуулан, цэвэрлэж, “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015” стандартын шаардлагыг хангасан хаягдал усыг байгальд нийлүүлэх, стандартаас давсан бол Усны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар баталсан “Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам”-ын дагуу нөхөн төлбөр ногдуулахыг анхаарах;

-Ус бохирдуулсны төлбөрийг улирал бүр тооцуулах, хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд хүсэлтийг ewater.mn цахим системээр ирүүлэх;

-Ус бохирдуулсны төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлөх;

Боловсруулсан:

УСНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЭЛТЭС

Хишигдулам

Боловсруулсан огноо:

2025.01.13

Байгууллагын нэр: **Усны газар**
Газар хэлтэс: **Усны газар**
Албан тушаал: **Даргын албыг түр орлон гүйцэтгэгч**
Овог нэр: **Зэнэмыдар Батбаяр**
Зурсан огноо: **2025.01.17 16:55:29**

Цахим гүйлгээний баримт

Хүсэлтийн лавлах дугаар: 315748268

Татсан огноо: 2025-05-20 15:24

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
1501054571 MN890015001501054571	1165117377	1,700,442.10 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр БИ ЭС АЙ ХХК	Хүлээн авагчийн нэр ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР	Гүйлгээний утга 1250112367644;15000889758;5035503;15000889758;88095575	
	Хүлээн авагчийн банк	Гүйлгээний огноо 2025-01-31	

Гүйлгээг шивсэн хэрэглэгч	Гүйлгээг хянасан хэрэглэгч	Гүйлгээг баталсан хэрэглэгч
.. БИ ЭС АЙ ХХК		

Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан ©. Голомтбанк ХК.

БАТЛАВ
БӨӨНЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГА Б.НЯМ-ОЧИР

БАТЛАВ
БИ ЭС АЙ ХХК-ИЙ
ЗАХИРАЛ Ш.ЖАРГАЛСАЙХАН

ХАЯГДАЛ УСЫГ БАЙГАЛЬД ШУУД НИЙЛҮҮЛЖ БАЙГАА
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДТЭЙ БАЙГУУЛАХ УС БОХИРДУУЛСНЫ
ТӨЛБӨРИЙН ГЭРЭЭ

2025 оны 01 дугаар сарын 28

Дугаар 01

Номгон

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйл, 24.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Монгол улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын даргын 2025 оны 01 дугаар сарын 13-ны өдрийн Е-2501-000024 дугаартай хаягдал усны дүгнэлт, Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны даргын гаргасан 2025 оны 01 дүгээр сарын 28-ны өдрийн А/03 дугаартай хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг үндэслэн нэг талаас Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны усны чанар, экологи, төлбөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Л.Энхтогтох, нөгөө талаас: Ус бохирдуулагчийг төлөөлж улсын бүртгэлийн дугаар: 9011361120, регистрийн дугаар: 5035503, “Би Эс Ай” ХХК-ны захирал Ш.Жаргалсайхан нар ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөр төлөх талаар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ыг хүртэлх хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усыг Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага” MNS 4943:2015 стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн байгальд шууд нийлүүлнэ.

2.2. Ус бохирдуулагч нь Усны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал усны чанарыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлсэн тохиолдолд ус бохирдуулсны төлбөр, стандартын норматив шаардлагад нийцүүлээгүй тохиолдолд ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын хэмжээнээс хамааран 2-5 дахин шатлан өсгөх хэлбэрээр тооцож төлнө.

2.3. Төлбөр төлөгч нь Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал усан дахь бохирдуулах бодист ногдох төлбөр, нөхөн төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлнө.

2.4. Ус бохирдуулагч нь дараах мэдээллийг улирал тутамд Сав газрын захиргаа, харъяа татварын албанд хүргүүлнэ. Үүнд:

2.4.1.Хаягдал ус нийлүүлдэг хүн, хуулийн этгээдийн нэр;

2.4.2.Цэвэрлэх байгууламж болон зөөврийн машинд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;

2.4.3.Байгальд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;

2.4.4.Хаягдал усанд байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэсэн шинжилгээний дүн;

2.4.5.Бохирдуулах бодисын ялгарал шилжилтийн системд усны бохирдлын мэдээллийг бүртгүүлнэ;

2.4.6.Ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн тайлан.

Гурав. Ус ашиглуулагчийн эрх, үүрэг

3.1. Ус бохирдуулагчийг мэдээ, мэдээлэл, удирдлагаар хангаж, хяналт тавина.

3.2. Усны тухай хуулийн 17.1.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Сав газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн Усны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 дэх заалтад заасны дагуу Сум, дүүргийн Засаг дарга нь нутаг дэвсгэртээ хаягдал ус зайлуулах цэг тогтооно;

3.3. Сав газрын захиргаа болон сум дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал усыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэсэн, дахин ашигласан ус бохирдуулагчийг ус бохирдуулсны төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх жагсаалтыг гаргана.

3.4. Сав газрын захиргаа, сум дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал ус хаях, зайлуулах шаардлагыг зөрчсөн ус бохирдуулагчийн хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг цуцална.

Дөрөв. Ус бохирдуулагчийн эрх, үүрэг

4.1. Ус бохирдуулагч нь Сав газрын захиргаанаас мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө авах, хаягдал ус хаях, зайлуулах цэг тогтоолгох, ногдуулсан ус бохирдуулсны төлбөр болон нөхөн төлбөрийн хэмжээг үндэслэлгүй гэж үзвэл дээд шатны байгууллагад гомдол гаргах эрхтэй.

4.2. Ус бохирдуулагч нь үйл ажиллагаандаа энэхүү гэрээг болон холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, стандарт, норм норматив, ТЭЗҮ, зураг төсөл, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллана.

4.3. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усны эзлэхүүнийг тодорхойлох хэмжих хэрэгсэл (тоолуур)-ийг “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-д заасны дагуу хаягдал усны шугамын гаргалгаан дээр суурилуулах тоолуур нь гаргалгааны шугамын голчтой адил байх бөгөөд мэдрэгчийн хийц нь хаягдал усны найрлагаас хамааран өөрчлөгдөх, эвдрэх, гэмтэх зэрэг эрсдэлээс хамгаалагдсан эд ангиар хийгдсэн байх шаардлагад нийцүүлэн суурилуулна.

Тав. Бусад

5.1. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг байна.

5.2. Ус бохирдуулагч нь ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй бол Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

5.3. Энэхүү гэрээг сунгах, дуусгавар болгох, хүчингүй болгохтой холбоотой асуудлыг 2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.

5.4. Энэхүү гэрээтэй холбогдон гарсан аливаа маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс тохиролцвол иргэний журмаар шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Давагдашгүй хүчин зүйлс

6.1. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал: газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хар салхи, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт гэх мэт/-ийн нөхцөл байдлын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд гэрээний хариуцлагаас /нөхөн төлбөр, торгууль/ чөлөөлөгдөх үндэслэл болно.

6.2. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл бий болсныг нотолно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын
захиргааны мэргэжилтэн

Хаяг: Баянхонгор аймаг Голомт банк:
404 тоот

Харилцах утас: 70440029, 88021105

/Л.Энхтогтох/

Ус бохирдуулагчийг төлөөлж:

“Би Эс Ай” ХХК-ий
захирал

Хаяг:

/Ш.Жаргалсайхан/

Харилцах утас: 88085059, 99162514

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн
А/719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 4

Засгийн газрын зорилго, үндэсний Улам гэдэг -ын гаргасан
/дүгнэлт гаргасан байгууллага/

2022 оны 01 дугаар сарын 28-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах 25 тоот

дүгнэлтийг үндэслэн Баянхонгор аймаг/нийслэл Орхон

сум/дүүргийн "Баян Бүрэг" байршилтай
/хаяг/

Орхон аймаг /үйл ажиллагааны чиглэл/

чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа "Би Эс Ай" ХХК -д
/хүн, хуулийн этгээдийн нэр/

Баянхонгор аймаг/нийслэл, Орхон сум/дүүргийн

"Баян Бүрэг" байршилтай хаягдал

ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны

шугамд жилд 18.933 мян.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа

орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015",

"Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд

нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартаар

тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг

/аль нь болохыг доогуур нь зурах/

нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон

дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.

Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны

шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:

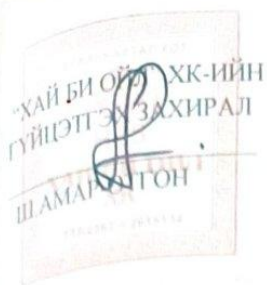
Б.Ням-Очир
/Гарын үсэг/

Б.Ням-Очир
/Гарын үсгийн тайлал/

Тамга

2022 оны 07-р сарын 12-ны өдөр

БНУА0064
12258 6416 121750

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ
ХҮЛЭЭН АВЧ ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ

2024 оны 10-р сарын 08-ны өдөр

№ АХХ-24/31

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 2615134 тоот регистрийн, 90100011063 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай “Хай Би Ойл” ХХК-г төлөөлж менежер ажилтай Л.Даваагэрэл, нөгөө талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 5035503 тоот регистр, 9011361120 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай “Би Эс Ай” ХХК-ийн Засвар үйлчилгээний төвийг төлөөлж ХАБЭА-БО -ны мэргэжилтэн ажилтай Жавхлант нар дор дурдсан зүйлийг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Монгол Улсын Иргэний /380-397/ хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн /Дөрөвдүгээр бүлэг, Хоёр дугаар бүлэг 10 дугаар зүйл, Тавдугаар бүлэг/ холбогдох зүйл заалтыг баримтлан энэхүү Аюултай хог хаягдал буюу техникийн ажилласан тос хүлээн авч тээвэрлэх гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ,

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр “Хай Би Ойл” ХХК болон “Би Эс Ай” ХХК-ийн Засвар үйлчилгээний төв /цаашид ЗҮТ гэх/ гэрээнд заасан хугацаанд машин механизмын, тоног төхөөрөмжийн, хөдөлгүүрийн, гидрийн болон моторын тосыг солих үед гарах техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдал, мөн тоног төхөөрөмж угаасан хаягдал шингэн /цаашид “АХХ” гэх/-г хүлээн авах, түүнийг тээвэрлэх болон бусад холбогдох харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь талуудын хооронд хийгдсэн тохиролцоонуудыг агуулж байгаа бөгөөд энэхүү гэрээнд тодорхой байдлаар тусгаж оруулсан заалтуудыг оролцуулахгүйгээр Үйлчилгээтэй холбоотой хэлцэл, мэдэгдэл, аман болон бичгээр хийсэн тохиролцоог энэхүү гэрээ орлож байгаа болно.
- 1.3 Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол түүнд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийг бичгээр үйлдэж, хоёр тал гарын үсэг зураагүй бол тэдгээрийг хүчин төгөлдөр бус гэж үзнэ.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1 Энэхүү гэрээ нь “Хай Би Ойл” ХХК болон “Би Эс Ай” ХХК-ийн ЗҮТөвийн төлөөлөлүүд гарын үсэг зурснаар 2025 оны 10 сарын 04-ний өдөр хүртэл хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.
- 2.2 Гэрээнд оролцогч талууд Монгол Улсын Иргэний хуульд зааснаар гэрээний үүргээ бүрэн буюу хэсэгчлэн биелүүлээгүй гэж үзсэн тохиолдолд гэрээг дуусгавар болгохыг санал болгох эрхтэй.
- 2.3 Гэрээний хугацаа дуусгавар болоход талууд гэрээг үргэлжлүүлэх эсэх талаар харилцан мэдэгдэж зөвшилцөнө.
- 2.4 Энэхүү гэрээний нөхцөл, болзол, заалтаас татгалзан дуусгавар болгох тухай санал, шалтгааныг талууд зөвхөн албан бичгээр тайлбарлан гаргана.

ГУРАВ. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1 Талууд бие биенээсээ энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, хэрэгжүүлэхийг шаардах бүрэн эрхтэй.
- 3.2 Талууд аюултай хог хаягдал /цаашид АХХ гэх/-г юүлэх, зөөх, тээвэрлэх, машинд ачиж буулгах зэрэг АХХ-г хөдөлгөх тухай бүрт хариуцлагатай байж, ажлын болон агуулахын талбай, газар шороо, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байхад шаардлагатай арга хэмжээг авч хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.
- 3.3 АХХ буюу техникийн хаягдал тосыг “Би Эс Ай” ХХК-ийн ЗҮТөв нь ямар нэг биет хог /эрэг, боолт, төмөр, чулуу, хуванцар, даавуу, гялгар уут гэх мэт/, механик хольц болон хөргөлтийн шингэн /тосол/, хурдны хайрцагны тос /АКТ/-ны хольцгүйгээр аль болох нэг төрлөөр цуглуулж хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй.
- 3.4 АХХ буюу техникийн хаягдал тосыг “Би Эс Ай” ХХК нь гэрээт хугацаандаа тогтмол нийлүүлж байх үүрэгтэй.
- 3.5 “Хай Би Ойл” ХК нь “Би Эс Ай” ХХК-ийн ЗҮТөвийн цуглуулан ангилж буй АХХ буюу техникийн хаягдал тосны чанарын асуудлаар АХХ үүсгэгч талд бичгээр шаардлага хүргүүлэх эрхтэй.
- 3.6 “Би Эс Ай” ХХК нь АХХ-н тээвэрлэлт, аюулгүй ажиллагаа, ачилтын асуудалд үүсэх эрсдлийг хариуцаж, АХХ үүсгэгчийн талбайгаас өөрийн техникээр тээвэрлэн АХХ-ын цуглуулгын цэг рүү тээвэрлэх үүрэгтэй. “Би Эс Ай” ХХК нь ачих, тээвэрлэх үедээ хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааг сайтар ханган ажиллах ба аюулгүй ажиллагааг хангаагүйгээс үүдэн “Хай Би Ойл” ХК болон бусад гуравдагч этгээдэд хохирол учруулбал бие даан хариуцан барагдуулна.
- 3.7 Энэхүү гэрээний дагуу өгөх шаардлагатай эсхүл өгөхийг зөвшөөрсөн аливаа мэдэгдлийг бичгээр үйлдэх бөгөөд түүнийг биечлэн хүргүүлэх эсхүл доор заасан цахим шуудангийн хаягаар илгээсэн тохиолдолд аливаа мэдэгдлийг хүлээж авснаа талууд бичгээр хариу мэдэгдэх үүрэгтэй.
- 3.8 Энэхүү гэрээ байгуулсантай холбогдон олж авсан талуудтай холбоотой мэдээлэл, баримтын нууцлалыг гэрээ байгуулснаас хойш хоёр тал хугацаагүйгээр чанд хадгалах бөгөөд аль нэг тал нөгөө талд зөвшөөрөл олгосон эсвэл хууль тогтоомжийн дагуу шаардсанаас бусад тохиолдолд аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй байх, гэрээнд заагдаагүй зорилгоор ашиглахгүй байх үүрэгтэй.
- 3.9 “Би Эс Ай” ХХК-ийн тээвэрлүүлсэн техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдлыг хүлээн авснаар бүх эрсдэл, хариуцлага “Хай Би Ойл” ХК-д шилжинэ. Хүлээн авсан аюултай хог хаягдлыг “Хай Би Ойл” ХК нь хэрхэн ашиглах, ашигласан нь “Би Эс Ай” ХХК-нд үл хамаарна.
- 3.10 “Хай Би Ойл” ХК нь “Би Эс Ай” ХХК-иас хүлээн авсан хаягдал тосыг байгаль орчинд ээлтэйгээр дахин боловсруулна.

ДӨРӨВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 4.1 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь өөрийн үүсгэсэн аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах дахин боловсруулах, устгахтай холбогдон гарах зардалд шаардагдах үйлчилгээний хөлс төлөх үүрэгтэй бөгөөд энэхүү үйлчилгээний хөлс нь нэг тонн тутам нь 150'000₮ (нэг зуун тавин мянга) төгрөг байна. /НӨАТ багтсан болно/
- 4.2 Хог хаягдал хүлээн авагч нь нийлүүлсэн АХХ-ын хэмжээг талуудын хүлээлгэн өгсөн болон хүлээн авсан ажилтны гарын үсгээр баталгаажсан санхүүгийн анхан шатны баримтын бичилтийг үндэслэн тооцоог гаргаж, нэхэмжлэлийг хүргүүлнэ.
- 4.4 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь АХХ-н үйлчилгээний хөлсийг тооцоо нийлсэн өдрөөс хойш ажлын 3 хоногийн дотор хог хаягдал хүлээн авагч болох “Хай Би Ойл” ХК-ийн Худалдаа хөгжлийн банкны 405025812 тоот дансанд урьдчилж шилжүүлнэ.

- 4.6 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь гэрээгээр тохирсон хугацаандаа АХХ-ийн үйлчилгээний хөлсийг төлөөгүй тохиолдолд хог хаягдал хүлээн авагч нь дахин АХХ-ийг хүлээн авахгүй бөгөөд талуудын байгуулсан гэрээг дангаараа цуцална.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдлын улмаас шууд эсхүл шууд бус байдлаар, бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадаагүй, үүргийн биелэлт нь хойшлогдсон тохиолдолд нөгөө талын өмнө хариуцахаа хүлээхгүй.
- 5.2 Тийм шалтгаан, нөхцөл байдалд: гал түймэр, үер, ажил хаялт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цаг уурын сөрөг нөхцөл, зайлсхийх боломжгүй золгүй явдал, эсхүл дайсагнагч улсын үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, шүүхийн шийдвэр, тушаал, тогтоол эсхүл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын журам эсхүл зөвшөөрлийг алдах явдал бөгөөд энэ бүхэн аль ч талын үйлдэлд үндэслэгдээгүй байх ёстой.
- 5.3 Дээрхээс шалтгаалах ажил зогсоолт эсхүл энэ гэрээний дагуу үзүүлэх үйлчилгээний гүйцэтгэл тасалдсаны улмаас цаг хугацааны хувьд хойшлогдох асуудлыг аль болох яаралтай засаж залруулна.

ЗУРГАА. БУСАД ЗҮЙЛ

- 6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг даран баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэлцлүүд хэрэгжсэн эсэхийг үл харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцогч талуудын зүгээс гарсан аливаа зардлыг талууд өөр өөрсдөө хариуцна.

ДОЛОО. МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1 Талууд харилцагч талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчимд тулгуурлан ажиллана.
- 7.2 Талууд гэрээний хугацаанд харилцан ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв тодорхой зөвшилцөлд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу харьяалагдах шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

ТЭЭВЭРЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

“Хай Би Ойл” ХК-ийн

Менежер Л.Даваагэрэл

/гарын үсэг/

ТЭЭВЭРЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

“Би Эс Ай” ХХК-ийн Менежер Г.Ану

/гарын үсэг/

ТАЛУУДЫН АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ:

Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо,
Сонсголон /18135/ Товчооны зам 59
тоот
Утас: 99904034, 80010277
Цахим шуудан: ganchimeg@hboil.mn

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг,
3-р хороо Ажилчдын гудамж, 91 тоот
Утас: 88095575, 80039948
Цахим шуудан: tsstsl88@gmail.com

УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛЖ БУЙ “Би Эс Ай” ХХК-НЫ
ХОГ ХАЯГДЛЫГ ӨЛЗИЙТ СУМЫН ТӨВЛӨРСӨН
ХОГИЙН ЦЭГТ ХҮРГЭСЭН ТУХАЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

2025 оны 08 дугаар сарын 28

Улаан-Уул

№	Хог хаягдлын төрөл	Хэмжээ	Он сар өдөр
1	2	3	4
1	Энгийн хатуу хог хаягдал	20 тн	2025.08.28

Уул уурхайн үйл ажиллагаа эрхэлж буй “Би Эс Ай” ХХК-ны хог хаягдлыг Өлзийт сумын төвлөрсөн хогийн цэгт 2025 оны 08 дугаар сарын 28 өдөр хүргэсэн.

ТОДОРХОЙЛОЛТ ГАРГАСАН
БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАГЧ Ж.МАШБАТ

**ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ,
ТАЛААРХ ГЭРЭЭ**

2025 оны 08 дугаар сарын 05

№

Улаан- Уул

Нэг: Нийтлэг үндэслэл.

1.1.Энэхүү гэрээний зорилго нь: Сумын Засаг даргын тамгын газраас ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах талаар иргэн, байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулах, хэрэгжүүлэх, дүгнэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Энэ гэрээний эрх зүйн үндэслэл нь Монгол Улсын иргэний хуулийн 343 - 346, 350-353, 355-р зүйлийн заалтууд Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааны 2022 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн 08/20 дугаар тогтоолыг үндэслэсэн болно.

Хоёр: Гэрээ байгуулагч талууд.

Нэг талаас: /Захиалагч/ “Би-Эс-Ай” ХХК /5035503/ байгууллагын регистертэй, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын 2 дугаар багт уул уурхайн үйл ажиллагаа явуулж байгаа.

Нөгөө талаас: /Гүйцэтгэгч/ Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж Байгаль хамгаалагч албан тушаалтай Гантөмөр овогтой Идэрмөнх нар харилцан тохиролцсоны дагуу энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав: Захиалагчийн эрх, үүрэг.

3.1.Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаяхгүй байх.

3.2. Тухайн сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж,байгууллага бүр Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас баталсан хувь хэмжээний дагуу хог хаягдлын үйчилгээний хураамж 100,000 /нэг зуун мянган төгрөг/ сарын бүрийн 25-ны дотор 100031400947 тоот дансанд тушаах

3.3.Үүссэн хог хаягдлаа ангилан ялгаж, зориулалтын хогийн саванд хийх,

3.8. Ил задгай хог хаягдал шатаахгүй байх

3.9.Үйлдвэрлэл,үйлчилгээний төрлөөс хамаарч хог хаягдал төрөлжүүлэх, хог хаягдал, хадгалах түр цэг ангилан хаях, хог хаягдлын талаарх мэдээллийг төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад үнэн зөв мэдээлэх.

3.10. Иргэн аж ахуйн нэгж байгууллага ойр ойр орчмын 50м газрынхаа хог хаягдлыг цэвэрлэх болон хог хаягдлыг зайлуулах олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй.

Дөрөв: Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг.

4.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн барилгаа барих, буулгах, засварлах тохиолдолд гарах хог хаягдлыг хаях талаар урьдчилан гэрээ байгуулан зохих төлбөрийг төлсний дараа хог хаягдлыг ачина.

4.2. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, үйл ажиллагааг бүртгэлжүүлэх /хог зөөвөрлөлтийг хянах механизмтай болох/.

4.3. Хог хаягдлыг тээвэрлэх, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж битүүмжилсэн зориулалтын тээврийн хэрэгсэлээр хогийг тээвэрлэх

4.4. Шатах тослох материалын үнэ, сэлбэг авах төлбөрийг гүйцэтгэгч даана

4.5. Аж ахуйн нэгж байгууллагаас гарах хог хаягдлыг сард 1 ээс доошгүй удаа ачиж байх

Тав: Гэрээнээс үүсэх хариуцлага.

5.1. Ажлын талбайд технологийн зөрчил гаргахгүй байх, зөрчилтэй холбоотой бий болсон хохиролыг буруутай этгээд хариуцна,

Зургаа: Бусад зүйл

6.1. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулсанаар хүчин төгөлдөр болно.

6.2. Гэрээний хугацаа талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн он дуустал хугацаанд хүчинтэй байна.

6.3. Тухайн үед гэрээнд тусгагдаагүй боловч нэмж оруулах, гэрээнд өөрчлөлт хийх шаардлагатай тохиолдолд хоёр тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

6.4. Энэхүү гэрээ нь хугацаа дууссан, эсхүл Иргэний хуулийн 355-р зүйл болон хуульд заасан бусад үндэслэлээр дуусгавар болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

БИ-ЭС-АЙ ХХК

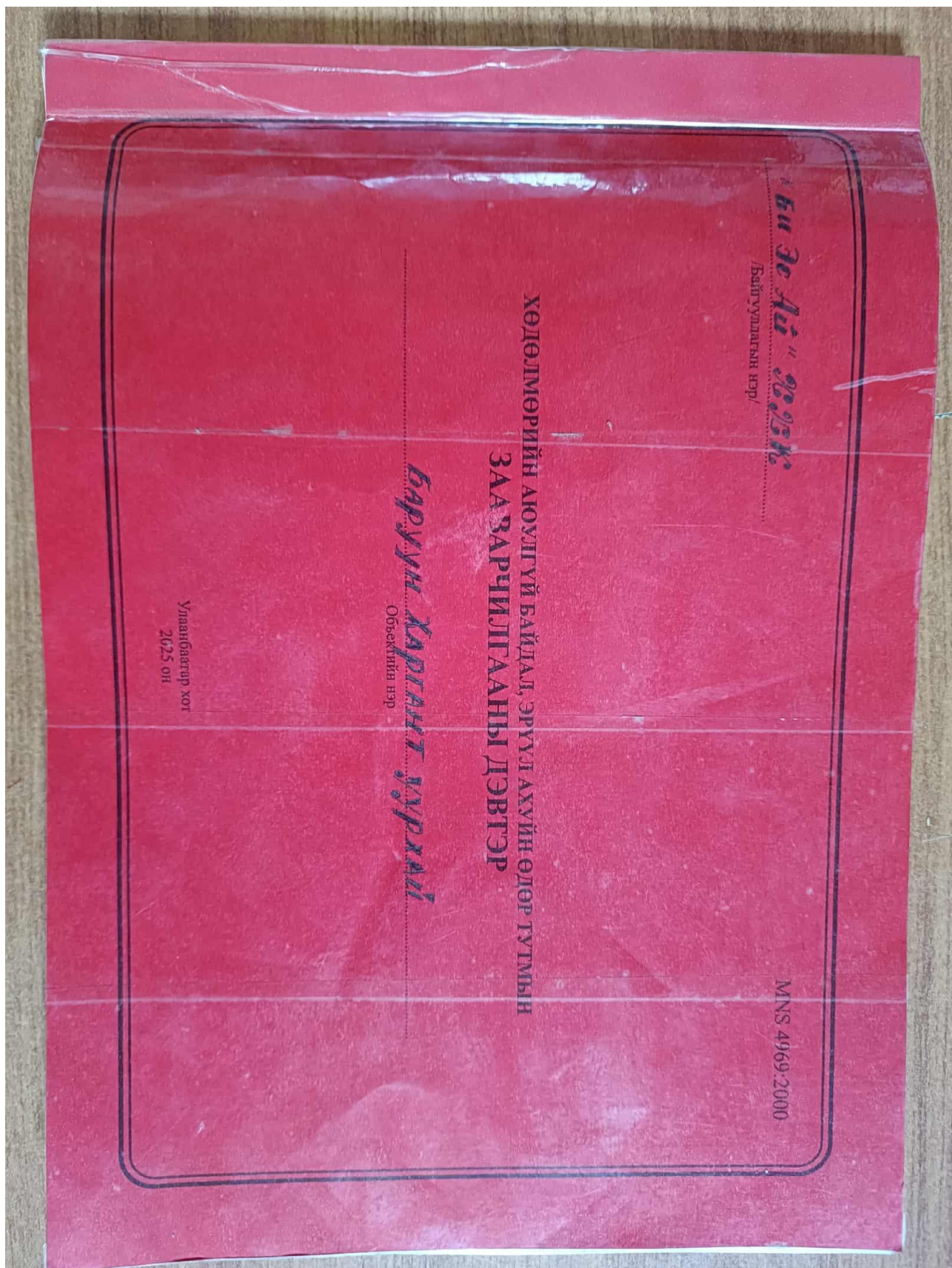
ГЕОЛОГИЧ *Эрдэнэбат* Г.ЭРДЭНЭБАТ

УТАС:86113636

ӨЛЗИЙТ СУМЫН БАЙГАЛЬ

ХАМГААЛАГЧ *Г.Идэрмөнх* Г.ИДЭРМӨНХ

УТАС:94939340

Монгол Улсын иргэн Та Үндсэн хуульд зааснаар амьд явах эрхтэй ч, гэр бүл, эцэг эх, үр хүүхдэдээ амьд явах үүрэгтэй гэдгээ байнга санаж яваарай!

дэл. нэгдсэн өдөр

MNS 4969:2000

№	Овог, нэр	Мэргэжил, зэрэг	Он, сар, өдөр	Хийгдэх ажил	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зааварчилгааны ерөнхий утга, код	Зааварчилгаа авсан хүний гарын үсэг	Зааварчилгаа өгсөн хүний албан тушаал, овог, нэр, гарын үсэг
1	Б.Тонгута.	У/Гэрлэ			1. 26. үүрмийн а/а-ны		
2	Ц.Батбаяр	Геолог		Засвар үйлчилгээ	дүрэм.		
3	Ч.Мундбаяр	Механик		Нөхөн. сэр-т.			
4	А.Тонгута	Экслол.		— " —			
5	Б.Монголбаяр	Бадан. бол		— " —	2. ХАБЭАН-н тугаан		
6	Б.Цогмолдох	— " —		— " —	дүрэм		
7	С.Дамсбалдар	Дамбал		— " —			
8	Д.Тогмол	— " —		— " —	3. Цах-н а/а-ны		
9	Б.Бадасбаяр	— " —		— " —	дүрэм		
10	М.Очилов	Дамбал		Баянгуулант.			
11	Б.Мундбаяр	А.Тогмол		Холцай	4. Галын а/а-ны		
12	Б.Мундбаяр	Тогмол		Хийх	дүрэм.		
13	М.Эрдэнэбаяр	Учирлагч		Цэвэрлэгч	5. ХХАА-ны засварлалт		
14	Д.Мундбаяр	Туслах		Туслах ажил	нарийн тус мөрдөгч		
15	Б.Цогмолдох	— " —		— " —	Авар өвчтний амьдрал		
16	С.Мундбаяр	Учирлагч		— " —	байгалийн амьдрал		
17	Б.Батбаяр	Няраа		Б.М. олгох			
18							
19							
20	А.Мундбаяр	Эмчил		Хяналт тавих			
21	Ч.Бат-Эрдэнэ	Экслол.		Нөхөн сэр-т			
22	Б.Тонгута	Холцай		— " —			
23	Б.Цогмолдох	Экслол.		— " —			
24	Ц.Мундбаяр	Дамбал		— " —			
25	Б.Мундбаяр	— " —		— " —			
26	М.Цогмол	— " —		— " —			
27	Б.Бадасбаяр	Учирлагч		Туслах ажил			
28							
29							
30							

Монгол Улсын Шалар сайлын 2023 оны
11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 75 дугаар
тушаалын гуравдугаар хавсралт

**ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ДҮГНЭЛТ**

Дугаар **0029819**

"Би Эс Ай" ХХК

Иргэн, хуулийн этгээдийн нэр:

Хаяг: **Баянхонгор аймаг Өлзийт сум 1 дүгээр баг**

Эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл:

Уул уурхай, ашигт. малтмал

Барилга байгууламжид үйл ажиллагаа эрхлэхэд энэ дүгнэлтийг олгоно.
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн
6.1.3, 19 дүгээр зүйлийн 19.2, 23 дугаар зүйлийн 23.3/
/Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.4/

Хяналт шалгалт хийсэн: .. он .. сар .. өдөр
Олгосон: **2025** он **09** сар **25** өдөр
Хүчинтэй хугацаа: **2026** он **09** сар **25** өдөр хүртэл

Баталгаажуулсан:

Баянхонгор .. аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
дарга **Хурандаа** .. цолтой **Д.Бат-Эрдэнэ**

Дүгнэлт олгосон

Баянхонгор .. аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч **Ахлах дэслэгч** .. цолтой **Г.Лхагвасүрэн**

/тэмдэг дарна/